

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

21.9.2010

EP-PE_TC1-COD(2009)0108

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 21. septembril 2010. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2010, milles käsitletakse gaasivarustuse kindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2004/67/EÜ (EP-PE_TC1-COD(2009)0108)

PE 443.880

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 21. septembril 2010. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2010, milles käsitletakse gaasivarustuse kindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2004/67/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

ning arvestades järgmist:

- (1) Maagaas (edaspidi „gaas”) on Euroopa Liidu energiavarustuse tähtis osa, mis hõlmab veerandi primaarenergiavarustusest ning mida kasutatakse peamiselt elektri tootmiseks, kütteks, lähteainena tööstuses ning transpordikütusena.

---

¹ 20. jaanuari 2010. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

² Euroopa Parlamendi 21. septembri 2010. aasta seisukoht..

- (2) Viimasel kümnel aastal on Euroopas gaasitarbimine kiirelt suurenenud. Koos kohaliku tootmise vähenemisega on imporditava gaasi kogus kasvanud veelgi kiiremini ning tekitanud seega suurema sõltuvuse impordist ja vajaduse lahendada gaasivarustuse kindlusega seotud probleemid. ***Lisaks võivad mõned liikmesriigid kujuneda isoleeritud gaasivõrkudeks ülejäänud liiduga infrastruktuuriühenduste puudumisest tulenevalt.***
- (3) ***Arvestades gaasi olulisust liidu energiaallikate kogumis, on käesoleva määruse eesmärk näidata gaasi tarbijatele, et võetakse kõik vajalikud meetmed, et tagada nende püsiv varustamine eelkõige raskete ilmastikutingimuste ja tarnehäire korral. Tunnustatakse, et kõnealused eesmärgid tuleks saavutada kõige kulutasuvamate meetmete abil, et mitte mõjutada selle kütuse suhtelist konkurentsivõimet muude kütustega võrreldes.***
- (4) Nõukogu direktiiviga 2004/67/EÜ¹ kehtestati esimene ühenduse õigusraamistik, et tagada gaasivarustuse kindlus ja aidata kaasa gaasi siseturu nõuetekohasele toimimisele ka tarnehäirete korral. Kõnealuse direktiiviga kehtestati gaasi koordineerimisrühm, kes on aidanud vahetada teavet liikmesriikide, komisjoni, gaastööstuse ja tarbijate vahel ning määratleda nende ühised meetmed. Energiajulgeoleku kontaktisikute võrk, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks detsembris 2006, on suurendanud teabe kogumise võimet ning varakult hoiatanud energiavarustuse kindluse võimalike ohtude eest. Uued energia siseturgu käsitlevad õigusaktid, mille Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid vastu juulis 2009, on oluline samm energia siseturu väljakujundamise suunas ning nende selgesõnaline eesmärk on suurendada liidu energiavarustuse kindlust.

---

¹ ELT L 127, 29.4.2004, lk 92.

- (5) Gaasivarustuse kindluse praeguste liidu meetmete alusel on liikmesriikidel siiski endiselt meetmete valikul suur otsustusõigus. Kui üksiku liikmesriigi varustuskindlus on ohus, kaasneb sellega selge risk, et asjaomase liikmesriigi ühepoolset kehtestatud meetmed võivad ohtu seada gaasi siseturu nõuetekohase toimimise *ning gaasi tarnimise tarbijatele*. Hiljutised kogemused on tõendanud, et selline risk on tõepoolest olemas. Selleks et gaasi siseturg toimiks ka tarneraskuste korral, on vaja *tagada solidaarsus ja kooskõlastamine* nii *ennetatavate meetmete puhul* kui ka *vastumeetmete puhul* konkreetsetele tarnehäirele.
- (6) *Liidu teatavates piirkondades tarnitakse madala kütteväärtusega gaasi. Selle omaduste tõttu ei saa madala kütteväärtusega gaasi kasutada seadmetes, mis on välja töötatud kõrge kütteväärtusega gaasi jaoks. Kõrge kütteväärtusega gaasi on aga võimalik kasutada seadmetes, mis on välja töötatud madala kütteväärtusega gaasi jaoks, tingimusel et see on muudetud madala kütteväärtusega gaasiks näiteks lämmastiku lisamise abil. Madala kütteväärtusega gaasi eripärasid tuleks arvestada riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning tuleks võtta arvesse riskihindamisel ning ennetavates tegevuskavades ja hädaolukorra lahendamise kavades riiklikul ja piirkondlikul tasandil.*
- (7) Liidu gaasi transiiditeede ja tarneallikate *mitmekesistamine on tähtis* nii kogu liidu kui ka üksikute liikmesriikide *varustuskindluse parandamiseks*. Tulevikus sõltub varustuskindlus kütuseliikide arengust, tootmise arengust liidus ja liitu tarnivates kolmandates riikides, aga ka investeringutest gaasihoidlatesse, liidus ja sellest väljaspool *asuvate gaasiteede ja tarneallikate mitmekesistamise* ning veeldatud maagaasi seadmetesse. *Sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata esmatähtsatele infrastruktuurimeetmetele, nagu on kindlaks määratud komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatistes pealkirjaga "Teine strateegiline energiaülevaade - ELi tegevuskava varustuskindluse ja solidaarsuse tagamiseks energiavaldkonnas", nt Lõuna-Euroopa gaasitranspordikoridorile (Nabucco ja ühendus Türgi-Kreeka-Itaalia), mitmekesisele ja piisavale veeldatud maagaasi tarnimisele kogu Euroopas, Läänemere piirkonna tulemuslikule ühendamisele, Vahemere energiaringile ning piisavatele põhja-lõuna gaasiühendustele Kesk- ja Kagu-Euroopas.*

- (8) ***Gaasi tarnehäiretest tingitud võimalike kriiside mõju vähendamiseks peaksid liikmesriigid hõlbustama energiaallikate ning gaasi tarneteede ja tarneallikate mitmekesistamist.***
- (9) Liitu suunduvate gaasitarnete tõsine häire võib mõjutada kõiki liikmesriike, ***liitu tervikuna*** ja energiaühenduse asutamislepingu¹, millele kirjutati alla 25. oktoobril 2005 Ateenas, osalisi. See võib samuti tõsiselt kahjustada kogu liidu majandust. Samuti võivad gaasitarnehäiretel olla sotsiaalsed tagajärjed eelkõige kaitsetumatele tarbijarühmadele.
- (10) ***Teatavad tarbijad, muu hulgas kodumajapidamised ja tarbijad, kes osutavad olulisi sotsiaalteenuseid, näiteks tervishoiu ja lastehoolduse alane tegevus ning haridustegevus, samuti muud sotsiaal- ja heaalteenistused ning teenistused, mis on liikmesriigi toimimiseks vältimatult vajalikud, on eriti haavatavad ja võivad vajada kaitset. Nisuguste kaitstud tarbijate lai määratlus ei tohiks olla vastuolus Euroopa solidaarsusmehhanismidega.***
- (11) Euroopa Ülemkogu poolt detsembris 2008 heaks kiidetud Euroopa julgeolekustrateegia rakendamist käsitleva aruande kohaselt ohustab kasvav sõltuvus energiaimpordist olulisel määral täiendavalt liidu energiavarustuse kindlust, mis on julgeolekupoliitika üks uusi väljakutseid. Gaasi siseturul on oluline osa liidu energiavarustuse kindluse suurendamisel ja üksikute liikmesriikide haavatavuse vähendamisel tarnehäirete mõju suhtes.
- (12) ***Hästi toimiva gaasi siseturu seisukohast on oluline, et gaasivarustuse kindluse kaitsmiseks võetud meetmed ei moonutaks põhjendamatult konkurentsi ega gaasi siseturu tõhusat toimimist.***

---

¹ ELT L 198, 20.7.2006, lk 18.

- (13) Üksiku suurima gaasiinfrastruktuuri **■** tõrge (nn n-1 põhimõte) on tõenäoline. **Iga liikmesriigi** gaasivarustuse kindluse **analüüsi** põhjendatud lähtekoht on, et kõnealuse infrastruktuuri **■** tõrge võetakse võrdlusaluseks sellele, mida liikmesriigid peaksid suutma kompenseerida.
- (14) Tarnehäiretega toimetulekuks on vaja piisavat **ja mitmekesist** gaasiinfrastruktuuri liikmesriikides ja liidus tervikuna, **mis hõlmab eelkõige uut gaasiinfrastruktuuri, mis ühendab praeguseid isoleeritud gaasivõrke nende naaberliikmesriikidega**. Gaasivarustuse kindluse ühised miinimumkriteeriumid peaksid **riigi või piirkonna eripära arvesse võttes** tagama võrdsed võimalused gaasiga varustatuse kindlustamiseks ning oluliselt soodustama vajaliku infrastruktuuri ehitamist ja kriisiolukorrale reageerimise valmisoleku parandamist. Nõudlusega seotud meetmetel (nt teistele kütuseliikidele üleminek) võib olla oluline osa energiavarustuse kindluse tagamisel, kui neid meetmeid saab tarnehäirega toimetulekuks kiiresti rakendada ja nad vähendavad märgatavalt nõudlust. **Täiendavalt tuleks edendada energia tõhusat kasutamist eelkõige nõudlusega seotud meetmete vajaduse korral. Nõuetekohaselt tuleks arvestada kavandatavate nõudluse ja pakkumisega seotud meetmete keskkonnamõju ning võimaluse korral eelistada meetmeid, mis avaldavad keskkonnale kõige vähem mõju, võttes arvesse varustuskindluse aspekte.**

- (15) Investeeringuid gaasi uude infrastruktuuri tuleks jõudsalt edendada **ning neid tuleks teha ainult pärast asjakohast keskkonnamõju hindamist kooskõlas asjaomaste liidu õigusaktidega. Selline uus infrastruktuur peaks** tugevdama gaasivarustuse kindlust ja tagama samas gaasi siseturu nõuetekohase toimimise. **Investeeringuteks peaksid põhimõtteliselt olema ettevõtjad, kellele tuleb selleks majanduslikke stiimuleid pakkuda. Nõuetekohaselt tuleks arvesse võtta vajadust hõlbustada taastuvatest energiaallikatest saadud gaasi integreerimist gaasivõrgu infrastruktuuri.** Piiriüleste infrastruktuuriinvesteeringute korral tuleks piiriülese toime arvessevõtmiseks aktiivselt kaasata **oma vastavate pädevusvaldkondade piires** Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet („amet”), mis asutati Euroopa parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 713/2009¹, ning maagaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustik, mis asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta². **Tuletatakse meelde, et määruse (EÜ) nr 713/2009 kohaselt võib ACER esitada arvamusi või soovitusi piiriülestes küsimustes oma pädevus- ja tegevusvaldkonna raames. ACER ja ENTSO-G etendavad koos muude turuosalistega olulist rolli liiduülese võrgu kümneaastase arengukava koostamisel ja rakendamisel, mis hõlmab muu hulgas Euroopa piisava tarnimise prognoosi ning peaks piiriüleste ühenduste osas muu hulgas tuginema erinevate võrgu kasutajate mõistlikele vajadustele.**
- (16) **Pädevad asutused või liikmesriigid peaksid tagama, et gaasiturgu testitaks ühe vajaliku sammuna niisuguse protsessi käigus, mis viib välja infrastruktuurinormi täitmiseni.**
- (17) **Käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmisel peaksid pädevad asutused tegema tihedat koostööd muude asjaomaste liikmesriigi ametiasutustega, eelkõige vajaduse korral riiklike reguleerivate asutustega ja piiramata nende Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivist 2009/73/EÜ (mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju)³ tulenevaid volitusi.**

---

¹ ELT L 211, 14.8.2009, lk 1.

² ELT L 211, 14.8.2009, lk 36.

³ **ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.**

- (18) *Kui on vaja uusi piiriüleseid ühendusi või on vaja laiendada olemasolevaid, peaksid asjaomased liikmesriigid, pädevad asutused ja riiklikud reguleerivad asutused (juhul kui nad ei ole pädevad asutused) tegema varakult tihedat koostööd.*
- (19) Selleks et aidata liikmesriikidel rahastada investeringuid **■** tootmisesse, infrastruktuuri *ja energiatõhususe meetmetesse piirkondlikul ja kohalikul tasandil*, on kättesaadavad mitmesugused liidu vahendid, nagu Euroopa Investeerimispanga laenud ja tagatised või regionaal-, struktuuri- või ühtekuuluvusfondi vahendid. Euroopa Investeerimispanga ning liidu välisvahendite (nt Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrument, ühinemiseelse abi rahastamisvahend ja arengukoostöö rahastamisvahend) abil saab energiaravustuse kindluse parandamiseks rahastada kolmandates riikides võetavaid meetmeid.
- (20) Käesolev määrus peaks tagama, et maagaasiettevõtjad ja tarbijad saaksid tarnehäiretega toimetulekuks toetuda turumehhanismidele võimalikult kaua. Samuti tuleks määrusega ette näha hädaolukorrale reageerimise mehhanismid, millele saab tugineda olukorras, kus turud **üksi** ei suuda gaasitarnehäirega enam vajalikul määral toime tulla. Ka hädaolukorras tuleks tarnehäirete mõju leevendamiseks eelistada turupõhiseid vahendeid.
- (21) Alates 2009. aasta juulis vastuvõetud uute energia siseturu õigusaktide jõustumisest kohaldatakse gaasisektori suhtes uusi sätteid, millega on kehtestatud liikmesriikide, riiklike reguleerivate asutuste, ülekandesüsteemi haldurite ja ameti selged ülesanded ja kohustused ning parandatud turu läbipaistvust, et soodustada selle tõhusat toimimist, gaasivarustuse kindlust *ja klientide kaitstust*.
- (22) Gaasi siseturu lõpuleviimine ja tõhus konkurents sellel turul kindlustavad liidus kõigi liikmesriikide jaoks väga suure tarnekindluse, tingimusel et kõnealune turg saab täiel määral toimida ka liidu üht osa mõjutava tarnehäire korral ning olenemata häire põhjusest. Varustuskindlusele on seepärast vaja terviklikku ja tõhusat ühist lähenemisviisi, mis toetub eelkõige *läbipaistvusele, solidaarsusele* ja mittediskrimineerivatele poliitikameetmetele, mis vastavad *siseturu toimimisele* ning aitavad vältida turumoonutusi ja kaitsta turu reageerimist häiretele.

- (23) *Gaasivarustuse kindluse eest vastutavad oma tegevusvaldkondade ja pädevuse piires ühiselt maagaasiettevõtjad, liikmesriigid (nimelt oma pädevate asutuste kaudu) ja komisjon. Vajaduse korral peaksid ka liikmesriikide reguleerivad asutused (kui nad ei ole pädevad asutused) aitama kaasa gaasivarustuse kindlusele oma tegevusvaldkondade ja pädevuse piires kooskõlas direktiiviga 2009/73/EÜ. Lisaks võivad ka kliendid, kes kasutavad gaasi elektri tootmiseks või tööstuslikel eesmärkidel, etendada olulist rolli gaasivarustuse kindluses oma võime tõttu reageerida kriisidele nõudlusega seotud meetmega, näiteks tarnekatkestust lubavad lepingud ja teistele kütuseliikidele üleminek, kuna see mõjutab vahetult pakkumise/nõudluse tasakaalu.*
- (24) *Selleks et kindlustada hästi toimiv gaasi siseturg eelkõige tarnehäirete korral ja kriisiolukordades, on äärmiselt oluline määratleda täpselt kõigi maagaasiettevõtjate ning pädevate asutuste ülesanded ja kohustused. Kõnealuste ülesannete ja kohustuste määramisel tuleks tagada, et peetaks kinni kolmetasemelisest lähenemisviisist, mille puhul kaasataks kõigepealt asjaomased maagaasiettevõtjad ja tööstus, seejärel liikmesriigid riiklikul ja piirkondliku tasandil ning lõpuks liit. Tarnekriiside korral peaks turuosalistel olema piisavalt võimalusi tulla olukorraga toime turupõhiste meetmete abil. Kui turuosaliste reageeringust ei piisa, peaksid liikmesriigid ja nende pädevad asutused võtma meetmeid tarnekriiside lahendamiseks või nende mõju leevendamiseks. Ainult juhul, kui need meetmed ei ole piisavad, tuleks tarnekriiside lahendamiseks või nende mõju leevendamiseks meetmeid võtta piirkondlikul või liidu tasandil. Võimaluse korral tuleks püüda leida piirkondlikke lahendusi.*
- (25) *Solidaarsuse vaimus luuakse käesoleva määruse rakendamiseks ametivõimude ja maagaasiettevõtjate kaasamisel ulatuslik piirkondlik koostöö, et optimeerida niisuguste meetmete kooskõlastamisest saadavat kasu, mille eesmärk on leevendada väljaselgitatud riske, ja rakendada asjaosaliste jaoks kõige kulutasuvamaid meetmeid.*

- (26) Liikmesriikide vahelisi erinevusi arvesse võttes ning *direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 3 osutatud avaliku teenuse osutamise kohustust ja tarbijakaitset arvestades* tuleks *kehtestada* varustuskindluse piisavalt ühtlustatud normid, mille abil saaks lahendada vähemalt jaanuaris 2009 esinenud olukorra. *Niisugused varustuskindluse normid peaksid olema stabiilsed, et tagada vajalik õiguskindlus, selgelt määratletud ega tohiks põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt koormamata maagaasiettevõtjaid, sh uusi ja väikeseid ettevõtjaid, ega ka lõpptarbijaid. Need normid peaksid tagama ka kõikide liidu maagaasiettevõtjate jaoks võrdse juurdepääsu riiklikele tarbijatele. Meetmed, mis on vajalikud varustuskindluse normi täitmise tagamiseks, võivad hõlmata täiendavaid hoiustamise võimsusi ja mahtusid, torujuhtmete pakette, tarnelepinguid, tarnekatkestusi lubavaid lepinguid või muid sarnase mõjuga meetmeid, samuti vajalikke tehnilisi meetmeid gaasivarustuse ohutuse tagamiseks.*
- (27) Gaasituru hea toimimise huvides on võimalikke tarnehäireid (nt jaanuaris 2009 toimunud häire) silmas pidades oluline, et maagaasiettevõtjad investeerivad õigeaegselt kohalikku tootmisesse ja infrastruktuuri, nt ühendused, *eelkõige liidu gaasivõrku juurdepääsu võimaldavad ühendused*, torustikus tegelikke kahesuunalisi voogusid võimaldavad seadmed, samuti hoidlad ning veeldatud maagaasi taasgaasistamise kätised. *Liidu vahenditega seoses gaasiinfrastruktuuri rahastamisvajaduse prognoosimisel peaks komisjon pidama vajaduse korral esmatähtsaks infrastruktuuriprojekte, millega toetatakse gaasi siseturu integreerumist ja gaasivarustuse kindlust.*
- (28) *Ülekandesüsteemi haldureid ei tohiks takistada kaalumast olukorda, kus investeeringud, mis võimaldavad piiriülestes ühendustes kolmandate riikidega tegelikku ülekandevõimsust mõlemasuunaliseks gaasi transpordiks (kahesuunaliste voogude läbilaske võimsus), võivad aidata kaasa varustuskindluse parandamisele, eelkõige niisuguste kolmandate riikide korral, kes tagavad transiitvood kahe liikmesriigi vahel.*

- (29) Olukorras, mil turg ei saa gaasitarneid enam tagada, on oluline need säilitada eelkõige kodutarbijatele ja **piiratud arvule muudele** tarbijatele, **eelkõige olulisi sotsiaalteenuseid osutavatele tarbijatele, kelle võivad kindlaks määrata asjaomased liikmesriigid ise.** Kriisiolukorras võetavad meetmed on vaja määratleda enne selle puhkemist **ja nende puhul tuleb järgida ohutusnõudeid, sh olukorras, kus kaitstud tarbijad on ühendatud samasse jaotusvõrku kui muud tarbijad.** Nisugused meetmed võivad sisaldada algselt broneeritud võimsuse osas *pro rata* vähendamiste kasutamist juhul, kui infrastruktuurile juurdepääsu võimsust vähendatakse tehnilistel põhjustel.
- (30) **Tavapäraselt peaksid pädevad asutused järgima oma hädaolukorra lahendamise kava. Meetmeid, millega kaldutakse kõrvale kõnealustest kavadest, võivad nad võtta nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel.**
- (31) Varustuskindluse kohustuste täitmiseks on mitmesuguseid vahendeid. Neid vahendeid tuleks vajaduse korral kasutada riiklikul, piirkondlikul ja liidu tasandil selliselt, et nende tulemused oleksid järjepidevad ja kulutasuvad.
- (32) Direktiivis 2009/73/EÜ käsitletakse varustuskindlusega seotud aspekte selliste investeeringute pikaajalisel planeerimisel, mida tehakse piisavasse piiriülesesse võimsusesse ja muudesse infrastruktuuridesse, et süsteem oleks pikaajaliselt võimeline tagama varustuskindlust ja rahuldama mõistlikku nõudlust. Varustuskindluse normide täitmiseks võib vaja minna üleminekuperioodi, et võimaldada vajalike investeeringute tegemist. Liiduülese võrgu kümneaastane arengukava, mille koostas maagaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustik ja mida kontrollis amet, on oluline vahend liidu investeerimisvajaduste väljaselgitamiseks, **et muu hulgas viia ellu käesoleva määrusega kehtestatud infrastruktuurinõuded.**
- (33) Maagaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustik ja amet peaksid gaasi koordineerimisrühma liikmetena täielikult osalema koostöös ja konsulteerimisel liidu tasandil **oma vastutusvaldkonna piires.**

- (34) *Gaasi koordineerimisrühm on peamine organ, kellega komisjon peab konsulteerima ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade koostamisel. Tuletatakse meelde, et maagaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustik ja amet on gaasi koordineerimisrühma liikmed ning et nendega konsulteeritakse selles kontekstis.*
- (35) Tarnehäiretega toimetuleku täieliku valmisoleku tagamiseks peaksid **pädevad asutused pärast maagaasiettevõtjatega konsulteerimist** kehtestama hädaolukorra lahendamise kavad. Sellised kavad **ei tohiks riiklikul, piirkondlikul ega liidu tasandil olla** omavahel **vastuolus**. Kavad peaksid tuginema olemasolevate kavade parimatel tavadel ning neis peaks olema selgelt määratletud kõigi asjaomaste maagaasiettevõtjate ja pädevate asutuste ülesanded ja kohustused. Võimaluse ja vajaduse korral tuleks kehtestada hädaolukorra lahendamise piirkondlikud ühiskavad.
- (36) Liikmesriikidevahelise solidaarsuse suurendamiseks liidu hädaolukorras ning eelkõige selliste liikmesriikide toetamiseks, kes on geograafiliste või geoloogiliste tingimuste tõttu vähem soodsas olukorras, peaks liikmesriigid välja töötama solidaarsusmeetmed **II. Maagaasiettevõtjad peaksid välja töötama sellised meetmed** nagu kaubanduslepped, **mis võivad sisaldada** gaasi ekspordi või hoidlatest väljavõtmise **suurendamist. Oluline on ergutada lepete sõlmimist maagaasiettevõtjate vahel. Hädaolukorra lahendamise kava meetmed peaksid vajaduse korral hõlmama mehhanisme, millega tagatakse maagaasiettevõtjatele õiglane ja võrdne hüvitis.** Solidaarsusmeetmed võivad olla eriti asjakohased selliste liikmesriikide vahel, kellele komisjon soovib ühiste ennetavate tegevuskavade või hädaolukorra lahendamise piirkondlike ühiskavade koostamist.
- (37) *Käesoleva määrusega seoses etendab komisjon olulist rolli hädaolukorras, olgu see siis liidu või piirkondlikul tasandil.*
- (38) Vajaduse korral tuleks Euroopa ühtekuuluvuse raames kasutada liidu ja liikmesriikide pakutavat kodanikukaitseabi. Sellist abi peaks hõlbustama ja kooskõlastama ühenduse kodanikukaitse mehhanism, mis kehtestati nõukogu 8. novembri 2007. aasta otsusega 2007/779/EÜ, Euratom¹.

---

¹ ELT L 314, 1.12.2007, lk 9.

- (39) Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide suveräänseid õigusi nende energiavarudele.
- (40) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiivis 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta¹ on sätestatud Euroopa elutähtsate infrastruktuuride (sh teatavate gaasiinfrastruktuuride) määramise ning nende kaitse parandamise menetlus liidus. Direktiiv 2008/114/EÜ ja käesolev määrus aitavad luua tervikliku lähenemisviisi liidu energiajulgeolekule.
- (41) Hädaolukorra lahendamise kavasad tuleks korrapäraselt ajakohastada ja need tuleks avaldada. Kavasid tuleks katsetada ja vastastikku hinnata.
- (42) Gaasi koordineerimisrühm peaks andma komisjonile nõu liidu hädaolukorras, et hõlbustada varustuskindluse meetmete kooskõlastamist. Samuti peaks kõnealune rühm jälgima käesoleva määrusega ettenähtud meetmete piisavust ja asjakohasust.
- (43) Käesoleva määruse eesmärk on volitada maagaasiettevõtjaid ja liikmesriikide pädevaid asutusi kindlustama, et siseturg toimiks tarnehäire korral võimalikult kaua, enne kui pädevad asutused võtavad meetmeid sellise olukorra lahendamiseks, kus turg ei suuda enam tagada vajalikke gaasitarneid. Sellised erakorralised meetmed peaksid olema täielikus kooskõlas liidu õigusaktidega ja neist tuleks teavitada komisjoni.
- (44) Kuna gaasitarne kolmandatest riikidest on liidu gaasivarustuse kindluse jaoks keskse tähtsusega, peaks komisjon kooskõlastama kolmandate riikidega seotud meetmeid ning töötama koostöös tarnivate ja transiidiriikidega, kes on kolmandad riigid, välja korra kriisiolukordade lahendamiseks ning liitu kulgeva pideva gaasivoo tagamiseks. Komisjonil peaks olema õigus määrata ametisse töörühm, kes jälgib kriisiolukorras *liitu kulgevaid* gaasivooget, pidades nõu asjaga seotud kolmandate riikidega, ning tegutseb vahendaja ja toetajana, kui kriisi põhjustavad raskused kolmandates riikides.

---

¹ ELT L 345, 23.12.2008, lk 75.

- (45) *Oluline on, et kolmandatest riikidest pärit tarnete tingimused ei moonutaks konkurentsi ja oleksid kooskõlas siseturu eeskirjadega.*
- (46) *Usaldusväärse teabe korral niisuguse olukorra kohta väljaspool liitu, mis ohustab ühe või mitme liikmesriigi energiavarustuse kindlust ja võib käivitada varajase hoiatamise mehhanismi liidu ja kolmanda riigi vahel, peaks komisjon teavitama sellest viivitamata gaasi koordineerimisrühma ja liit peaks võtma asjakohased meetmed püüdmaks olukorda lahendada.*
- (47) Nõukogu jäeldas veebruaris 2009, et läbipaistvust ja usaldusväärsust tuleks suurendada komisjoni ja liikmesriikide vahelise asjakohase teabevahetuse kaudu, mis toimub kolmandate riikidega energiaalaste suhete, sealhulgas pikaajaliste tarnelepete osas, avaldamata samas tundlikku äriteavet.
- (48) *Kuna Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu toimimise lepingus sisalduvaid eelkõige konkurentsi käsitlevaid eeskirju kohaldatakse üldist majandushuvi pakkuvate teenuste suhtes, kuivõrd niisuguste eeskirjade kohaldamine ei takista niisuguste teenuste osutamist, on liikmesriikidel ulatuslik otsustusõigus avalike teenuste osutamisel, tellimisel ja korraldamisel.*
- (49) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tagada liidu gaasivarustuse kindlus, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (50) Direktiiv 2004/67/EÜ tuleks kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1 Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse *sättes* gaasivarustuse kindluse tagamiseks, kindlustades *maagaasi (edaspidi „gaas“)* siseturu nõuetekohase ja järjepideva toimimise, *võimaldades erakorraliste meetmete rakendamist juhul, kui turg ei suuda enam vajalikku gaasikogust tarnida, ning määratledes ja määrates selgelt maagaasiettevõtjate, liikmesriikide ja liidu kohustused ennetavate meetmete osas ning vastumeetmete osas* konkreetsetele tarnehäiretele. *Käesoleva määrusega tagatakse solidaarsuse vaimus ühtlasi läbipaistvad mehhanismid, mille eesmärk on kooskõlastada hädaolukorra planeerimist ja sellele reageerimist liikmesriigi, piirkondlikul või liidu tasandil.*

Artikkel 2 Mõisted

Käesolevas määruses kohaldatakse direktiivi 2009/73/EÜ, määruse (EÜ) nr 713/2009 ja *määruse (EÜ) nr 715/2009* mõisteid.

Lisaks kohaldatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kaitstud tarbijad” – kõik jaotusvõrguga ühinenud kodutarbijad; *lisaks*, kui asjaomane liikmesriik nii otsustab, võib mõiste hõlmata ka:

- a) väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, mis on jaotusvõrguga ühinenud, ning olulisi sotsiaalteenistusi, mis on ühendatud gaasi jaotus- või ülekandevõrguga, tingimusel et kõik need täiendavad tarbijad ei esinda rohkem kui 20 % gaasi lõpptarbimisest, ja/ või
- b) kaugkütterajatisi, kui nad pakuvad kütet kodutarbijatele ja punktis a osutatud tarbijatele, tingimusel et kõnealused rajatised ei ole võimelised minema üle muudele kütustele ja on ühendatud gaasi jaotus- või ülekandevõrku.

Liikmesriigid teavitavad võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui ...* komisjoni sellest, kas nad kavatsevad kaasata punktid a ja/või b oma kaitstud tarbijate määratlusse;

- 2) „pädev asutus” – *iga* liikmesriigi määratud *liikmesriigi* valitsusasutus või *riiklik* reguleeriv asutus, kes vastutab *käesolevas määruses sätestatud meetmete rakendamise* eest. Sellega ei piirata liikmesriikide *võimet lubada pädevatel asutustel delegeerida konkreetseid* käesolevas määruses sätestatud *ülesandeid muudele organitele*. Kõnealused delegeeritud ülesanded täidetakse pädeva asutuse järelevalve all ja täpsustatakse artiklis 4 osutatud kavades.

Artikkel 3

Vastutus gaasivarustuse kindluse eest

- 1. Gaasivarustuse kindluse *eest vastutavad oma tegevusvaldkondade ja pädevuse piires ühiselt* maagaasiettevõtjad, *liikmesriigid (nimelt oma pädevate asutuste kaudu)* ja komisjon. *Kõnealuse ühise vastutuse jaoks* peavad nimetatud osalejad tegema tihedat koostööd.

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: *12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.*

2. Iga liikmesriik määrab *nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui ...* * pädeva asutuse, kes tagab käesolevas määruses ette nähtud *meetmete rakendamise*. Vastavalt käesolevale määrusele pädeva asutuse poolt rakendatavaid meetmeid viivad vajaduse korral kuni pädeva asutuse ametliku määramiseni ellu riiklikud üksused, kes on antud hetkel vastutavad gaasivarustuse kindluse eest. Need meetmed hõlmavad artiklis 9 osutatud riskihindamise korraldamine ning selle riskihindamise alusel ennetava tegevuskava ja hädaolukorra lahendamise kava koostamist ning liikmesriigi gaasivarustuse kindluse korrapärast jälgimist. Pädevad asutused teevad üksteisega koostööd, et *püüda* vältida tarnehäireid ja piirata sellisel juhul nende kahju ulatust. *Miski ei takista liikmesriike võtmast vastu rakendusakte, kui see on vajalik käesoleva määruse nõuete täitmiseks.*
3. Kõik liikmesriigid teatavad komisjonile pädeva asutuse nime viivitamata pärast selle määramist ja vajaduse korral kooskõlas lõikega 2 ajutiselt pädeva asutusena tegutsevate riiklike üksuste nimed, kes on vastutavad gaasivarustuse kindluse eest. Kõik liikmesriigid avalikustavad kõnealused määramised.
4. Käesolevas määruses sätestatud meetmete rakendamisel määrab pädev asutus asjaomaste eri osalejate ülesanded ja kohustused viisil, millega tagatakse kinnipidamine kolmetasemelisest lähenemisviisist, mille puhul kaasatakse kõigepealt asjaomased maagaasiettevõtjad ja tööstus, seejärel liikmesriigid riiklikul ja piirkondliku tasandil ning lõpuks liit.
5. Komisjon koordineerib vajaduse korral pädevate asutuste meetmeid piirkondlikul ja liidu tasandil, nagu on sätestatud käesolevas määruses, muu hulgas artiklis 12 osutatud gaasi koordineerimisrühma või artikli 11 lõikes 4 osutatud kriisirühma kaudu eelkõige liidu või piirkondlikus hädaolukorras, nagu on määratletud artikli 11 lõikes 1.

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

6. ***Ennetavates tegevuskavades ja hädaolukorra lahendamise kavades sisalduvad*** gaasivarustuse kindluse tagamise meetmed on selgelt määratletud, läbipaistvad, proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja kontrollitavad, ei moonuta põhjendamatult konkurentsi ega ***gaasi*** siseturu tõhusat toimimist ***ning ei ohusta muude liikmesriikide ega liidu kui terviku gaasivarustuse kindlust.***

Artikkel 4

Ennetava tegevuskava ja hädaolukorra lahendamise kava koostamine

1. **■** Pärast konsulteerimist maagaasiettevõtjatega, ***gaasi*** kodu- ja tööstustarbijate huve esindavate asjakohaste tarbijaorganisatsioonidega ning ***riikliku*** reguleeriva asutusega (kui see ei ole pädev asutus) kehtestab ***iga liikmesriigi*** pädev asutus ***riiklikul tasandil*** järgmised kavad, ilma et see piiraks ***lõike 3 kohaldamist***:
  - a) ennetav tegevuskava, milles on sätestatud ***vastavalt artikli 9 kohaselt teostatud riskihindamisele*** väljaselgitatud riskide kõrvaldamise või leevendamise meetmed, ning
  - b) hädaolukorra lahendamise kava, milles on sätestatud meetmed gaasitarnehäire ***kõrvaldamiseks või*** mõju leevendamiseks ***vastavalt artiklile 10.***
2. Enne kõnealuste ***ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise*** kavade vastuvõtmist ***riiklikul tasandil*** vahetavad pädevad asutused ***hiljemalt ...*** ^{*} ***omavahel oma ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade projektid*** ning peavad ***üksteisega*** konsultatsioone asjakohasel piirkondlikul tasandil ***ja komisjoniga tagamaks, et nende kavade ja meetmete projektid ei oleks vastuolus teise liikmesriigi ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavadega ning et need vastaksid käesolevale määrusele ja liidu õigusaktidele. Niisuguseid konsultatsioone peetakse eelkõige naaberliikmesriikide vahel, eriti isoleeritud gaasisüsteemide ja nende naaberliikmesriikide vahel, ning need võivad hõlmata näiteks IV lisa näitlikus loetelus esitatud liikmesriike.***

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: ***18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.***

3. *Kõnealuste, lõikes 2 osutatud konsultatsioonide ja komisjoni võimalike soovitude põhjal võivad asjaomased pädevad asutused otsustada koostada piirkondlikul tasandil ühised ennetavad tegevuskavad (edaspidi "ühised ennetavad tegevuskavad") ja piirkondlikul tasandil ühised hädaolukorra lahendamise kavad (edaspidi „ühised hädaolukorra lahendamise kavad“) lisaks riiklikul tasandil koostatud kavadele. Ühiste kavade korral püüavad asjaomased pädevad asutused vajaduse korral sõlmida kokkuleppeid piirkondliku koostöö elluviimiseks. Vajaduse korral kiidetakse kõnealused kokkulepped liikmesriikide poolt ametlikult heaks.*
4. *Ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade koostamisel ja elluviimisel riiklikul ja/või piirkondlikul tasandil võtab pädev asutus igal ajal nõuetekohaselt arvesse gaasisüsteemi ohutut käitamist ning käsitleb ja sätestab kõnealustes kavades tehnilisi piiranguid, mis mõjutavad võrgu käitamist, sealhulgas tehnilised ja ohutusalsed põhjused, millega võib kaasneda voogude vähenemine hädaolukorra puhul.*
5. *Ennetavad tegevuskavad ja hädaolukorra lahendamise kavad, sh vajaduse korral ühised kavad, võetakse vastu ja avalikustatakse. Kõnealustest kavadest teatatakse komisjonile viivitamata. Komisjon teavitab nendest gaasi koordineerimisrühma. Pädevad asutused tagavad kõnealuste kavade rakendamise korrapärase järelevalve.*
6. *Kolme kuu jooksul pärast pädevate asutuste poolset lõikes 5 osutatud kavade teavitamist:*
  - a) *hindab komisjon kõnealuseid kavasid vastavalt punktile b. Selleks konsulteerib komisjon kõnealuste kavade teemal gaasi koordineerimisrühmaga ja võtab selle arvamust nõuetekohaselt arvesse. Komisjon annab oma hinnangu kavade kohta aru gaasi koordineerimisrühmale; ja*

- b) *kui komisjon kõnealuste konsultatsioonide alusel:*
- i) *annab hinnangu, et ennetav tegevuskava või hädaolukorra lahendamise kava ei aita tõhusalt leevendada riskihindamisel väljaselgitatud riske, võib ta asjaomasele pädevale asutusele või asjaomastele pädevatele asutustele esitada soovitusi kava muuta;*
  - ii) *leiab, et ennetav tegevuskava või hädaolukorra lahendamise kava on vastuolus teise pädeva asutuse riskistsenaariumide või kavadega või ei vasta käesoleva määruse sätetele või liidu õigusaktide muudele sätetele, nõuab ta asjaomase kava muutmist;*
  - iii) *leiab, et ennetav tegevuskava ohustab teiste liikmesriikide või liidu kui terviku gaasivarustuse kindlust, otsustab ta nõuda pädevalt asutuselt ennetava tegevuskava läbivaatamist ja võib esitada selle muutmiseks konkreetsed soovitused. Komisjon põhjendab üksikasjalikult oma otsust.*
7. *Nelja kuu jooksul alates kuupäevast, mil komisjon nõudis kava muutmist, nagu on osutatud lõike 6 punkti b alapunktis ii, muudab asjaomane pädev asutus oma ennetava tegevuskava või hädaolukorra lahendamise kava ja teavitab komisjoni muudetud kavast või põhjendab komisjonile, miks ta muudatustaotlusega ei nõustu. Kui kokkuleppele ei jõuta, võib komisjon kahe kuu jooksul alates pädevalt asutuselt vastuse saamist oma taotluse tühistada või pidada kohtumise asjaomaste pädevate asutustega ning kui komisjon peab seda vajalikuks, kutsuda kokku gaasi koordineerimisrühma kõnealuse küsimuse käsitlemiseks. Komisjon põhjendab üksikasjalikult oma taotlust kavasid muuta. Pädev asutus võtab komisjoni seisukohta täiel määral arvesse. Juhul kui pädeva asutuse lõplik otsus erineb komisjoni seisukohast, esitab ja avalikustab pädev asutus koos kõnealuse otsuse ja komisjoni seisukohaga oma otsuse põhjenduse kahe kuu jooksul alates komisjoni seisukoha kättesaamisest. Vajaduse korral avalikustab pädev asutus muudetud plaani viivitamata.*

8. **Kolme kuu jooksul alates lõike 6 punkti b alapunktis iii osutatud komisjoni otsusest teavitamisest muudab asjaomane pädev asutus oma ennetavat tegevuskava ja teavitab komisjoni muudetud kavast või põhjendab komisjonile, miks ta otsusega ei nõustu.** Kui kokkuleppele ei jõuta, võib komisjon kahe kuu jooksul **alates pädevalt asutuselt vastuse saamist** otsustada muuta oma taotlust või selle tagasi võtta. Kui komisjon jääb oma taotluse juurde, **muudab asjaomane** pädev asutus **kava kahe** kuu jooksul alates komisjoni otsuse teavitamist, **võttes täielikult arvesse lõike 6 punkti b alapunktis iii osutatud komisjoni soovitusi, ja teavitab sellest komisjoni.**

Komisjon teavitab gaasi koordineerimisrühma ja võtab nõuetekohaselt arvesse selle soovitusi oma arvamuse koostamisel muudetud kava kohta, mis esitatakse kahe kuu jooksul alates pädeva asutuse teavitamisest. Asjaomane pädev asutus võtab täielikult arvesse komisjoni arvamust ning kahe kuu jooksul alates komisjoni arvamuse kättesaamisest võtab ta vastu ja avalikustab ta sellest tuleneva muudetud kava.

9. **Tagatakse tundliku äriteabe konfidentsiaalsus.**

Artikkel 5

Riiklike ja ühiste ennetavate tegevuskavade sisu

1. **Riiklikud ja ühised ennetavad tegevuskavad sisaldavad järgmist:**

I

- a) artiklis 9 sätestatud **riskihindamise tulemused**;

- b) *meetmed, mahud, võimsused ja tähtajad, mis on vajalikud artiklites 6 ja 8 sätestatud infrastruktuuri- ja varustuskindluse normide täitmiseks, sh vajaduse korral ulatus, millisel määral suudetakse nõudlusega seotud meetmetega piisavalt ja õigeaegselt tasakaalustada tarnehäiret, nagu on osutatud artikli 6 lõikes 2, üksiku suurima ühist huvi pakkuva gaasiinfrastruktuuri kindlaksmääramine artikli 6 lõike 3 kohaldamise korral ja mis tahes suurema varustuskindluse norm artikli 8 lõike 2 kohaselt;*
- c) *kohustused, mis on määratud maagaasiettevõtjatele ja muudele asjakohastele organitele, sh gaasisüsteemi ohutuks käitamiseks;*
- d) *muud ennetavad meetmed (näiteks meetmed, mis on seotud vajadusega tõhustada ühendusi naaberliikmesriikide vahel ning võimalusega mitmekesistada vajaduse korral gaasitarneteid ja -allikaid) väljaselgitatud riskide kõrvaldamiseks, et säilitada gaasivarustus kõikidele tarbijatele võimalikult suures ulatuses;*
- e) *mehhanismid, mida kasutatakse vajaduse korral muude liikmesriikidega koostöö tegemiseks artikli 4 lõikes 3 osutatud ühiste ennetavate tegevuskavade ja ühiste hädaolukorra lahendamise kavade ettevalmistamisel;*
- f) *teave, mis käsitleb olemasolevaid ja tulevikus vajaminevaid ühendusi, sh selliseid ühendusi, mis võimaldavad juurdepääsu liidu gaasivõrgule, piiriüleseid voogusid, piiriülest gaasihoidlatele juurdepääsu ning gaasi mõlemasuunalise transpordi tegelikku võimsust (edaspidi "kahesuunaliste voogude läbilaske võimsus"), eelkõige hädaolukorras;*
- g) *teave kõikide gaasivarustuse kindlusega seotud avalike teenuste osutamise asjakohaste kohustuste kohta.*

2. **Riiklikes ja ühistes ennetavates tegevuskavades** (eelkõige artiklis 6 sätestatud infrastruktuurinormi täitmise **meetmete puhul**) **võetakse arvesse** liiduülese võrgu **kümneaastast arengukava**, mille koostab maagaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustik **määruse (EÜ) nr 715/2009 artikli 8 lõike 10 kohaselt**.
3. **Riiklikud ja ühised ennetavad tegevuskavad põhinevad suures osas turumeetmetel ning nendes** võetakse arvesse **meetmete** majanduslikku **mõju**, tõhusust ja **efektiivsust**, mõju energia siseturu toimimisele **ning mõju keskkonnale ja tarbijatele ning nendega ei koormata põhjendamatult maagaasiettevõtjaid ega avaldata negatiivset mõju gaasi siseturu toimimisele**.
4. **Riiklikke ja ühiseid** ennetavaid tegevuskavasid ajakohastatakse iga kahe aasta tagant, **välja arvatud juhul, kui seda tuleb asjaolusid arvestades teha tihemini, ja nendes kajastatakse ajakohastatud riskihindamist. Artikli 4 lõikes 2 ette nähtud pädevate asutuste vahelised konsultatsioonid viiakse läbi enne ajakohastatud kava vastuvõtmist**.

Artikkel 6 Infrastruktuurinorm

1. **Liikmesriigid või, kui liikmesriik nii ette näeb**, pädevad asutused tagavad **vajalike meetmete võtmise, et hiljemalt ...^{*} üksiku** suurima gaasiinfrastruktuuri häire korral **oleks allesjäänud infrastruktuuri võimsus, mis on kindlaks määratud I lisa punktis 2 sätestatud n-1 valemi kohaselt, võimeline, piiramata käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, rahuldama** arvestuspiirkonnas gaasi kogunõudluse erandlikult kõrge gaasinõudlusega **päeval**, nagu juhtub statistiliste andmete kohaselt **kord** iga 20 aasta jooksul. **See ei piira juhul, kui see on asjakohane ja vajalik, süsteemihaldurite vastavate investeeringute tegemise alast vastutust ja ülekandesüsteemi haldurite kohustusi, nagu on sätestatud direktiivis 2009/73/EÜ ja määruses (EÜ) nr 715/2009**.

---

^{*} Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: **neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist**.

2. **Kohustus tagada, et allesjäänud infrastruktuuril on võimsus rahuldada gaasi kogunõudlus, nagu on osutatud lõikes 1**, loetakse täidetuks juhul, kui pädev asutus tõendab ennetavas tegevuskavas, et tarnehäiret on võimalik piisavalt ja õigeaegselt tasakaalustada **asjakohaste turupõhiste** nõudlusega seotud meetmete abil. **Selleks kasutatakse I lisa punktis 4 sätestatud valemit.**
3. **Vajaduse korral võivad asjaomased pädevad asutused vastavalt artiklis 9 osutatud riskihindamisele otsustada, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustus tuleb täita riikliku tasandi asemel piirkondlikul tasandil. Sel juhul koostatakse vastavalt artikli 4 lõikele 3 ühised ennetavad tegevuskavad. Kohaldatakse I lisa punkti 5.**
4. Kõik pädevad asutused teavitavad **pärast asjaomaste maagaasiettevõtjatega konsulteerimist** komisjoni viivitamata **lõikes 1 sätestatud kohustuse** igast täitmatajätmisest ning teatavad komisjonile **kõnealuse täitmatajätmise põhjused.**
5. **Niipea kui võimalik ja hiljemalt ...*** tagavad ülekandesüsteemi haldurid kõigis **piiriülestes** ühendustes **liikmesriikide vahel** alalise kahe-suunaliste voogude läbilaske võimsuse, välja arvatud:
  - a) **tootmiskäitiste, maagaasi veeldusjaamade ja jaotusvõrkude ühenduste korral või**
  - b) **juhul, kui on tehtud erand vastavalt artiklile 7.**

Hiljemalt ...* **kohandavad** ülekandesüsteemi **haldurid ülekandesüsteeme osaliselt või tervikuna**, et võimaldada gaasi tegelikke vooge mõlemas suunas **piiriülestes ühendustes.**

---

* Välja annete talitus: palus sisestada kuupäev: **kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.**

6. *Kui konkreetse piiriülese ühenduse puhul on kahesuunaliste voogude läbilaske võimsus juba olemas või välja ehitamisel, loetakse kõnealuse ühenduse puhul lõike 5 esimeses lõigus osutatud kohustus täidetuks, välja arvatud juhul, kui vähemalt üks liikmesriik on nõudnud võimsuse suurendamist varustuskindlusega seotud põhjustel. Niisuguse suurendamise nõudmise esitamise korral kohaldatakse artiklis 7 sätestatud menetlust.*
7. *Liikmesriigid või, kui liikmesriik nii ette näeb, pädevad asutused tagavad, et esimese sammuna testitakse alati turgu läbipaistval, üksikasjalikul ja mittediskrimineerival viisil, et hinnata, kas infrastruktuuri tehtav investeering, mis on vajalik lõigetes 1 ja 5 sätestatud kohustuste täitmiseks, vastab turu vajadustele.*
8. *Liikmesriikide reguleerivad asutused võtavad direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 8 ja määruse (EÜ) nr 715/2009 artikli 13 kohasel tariifide või nende arvutamismetoodika läbipaistval ja üksikasjalikul kindlaksmääramisel või heakskiitmisel arvesse tegelikke kulusid, mis kaasnevad lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmisega ja püsiva kahesuunaliste voogude läbilaske võimsuse tagamisega, et pakkuda asjakohast stiimulit. Kui kahesuunaliste voogude läbilaske võimsuse tagamiseks tehtav investeering ei vasta turu vajadustele ja kui kõnealune investeering põhjustab kulusid rohkem kui ühes liikmesriigis või ühes liikmesriigis on kulusid kantud ühe või mitme muu liikmesriigi heaks, otsustavad kõigi asjaomaste liikmesriikide reguleerivad asutused enne mis tahes investeerimisotsuse tegemist ühiselt, kuidas kulud jaotatakse. Kulude jaotamisel võetakse eelkõige arvesse seda, kui suures osas suurendavad infrastruktuuriinvesteeringud asjaomaste liikmesriikide varustuskindlust. Kohaldatakse määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 8 lõiget 1.*
9. *Pädev asutus tagab, et iga uue ülekandeinfrastruktuuriga aidatakse kaasa varustuskindluse saavutamisele hästi ühendatud võrgu arendamise kaudu, sh vajaduse korral piisaval arvul piiriüleste sisend- ja väljundpunktide tagamise abil vastavalt turunõudlusele ja väljaselgitatud riskidele. Pädev asutus hindab vajaduse korral riskihindamises seda, kus asuvad sisemised kitsaskohad ja kas liikmesriikide sisendvõimsuse ja infrastruktuuride, eelkõige ülekandevõrkude abil suudetakse kohandada oma gaasivooge riskihindamisel kindlaks tehtud üksiku suurima gaasiinfrastruktuuri häire korral.*

10. *Erandina ei ole Luksemburg, Sloveenia ja Rootsi seotud käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustusega, kuid püüavad seda täita, tagades gaasitarned kaitstud tarbijatele vastavalt artiklile 8. Kõnealust erandit kohaldatakse kuni:*

- a) *Luksemburgil on muude liikmesriikidega vähemalt kaks ühendust, vähemalt kaks eri tarneallikat ning tema territooriumil puuduvad gaasihoidlad või puudub maagaasi veeldusjaam;*
- b) *Sloveenial on muude liikmesriikidega vähemalt kaks ühendust, vähemalt kaks eri tarneallikat ning tema territooriumil puuduvad gaasihoidlad või puudub maagaasi veeldusjaam;*
- c) *Rootsi territooriumit ei läbi gaasitransiit muudesse liikmesriikidesse, Rootsi aastane sisemine gaasi kogutarbimine on väiksem kui 2 miljonit tonni naftaekvivalenti (Mtoe) ja gaasiga kaetakse vähem kui 5 % primaarenergia kogutarbimisest.*

Need kolm liikmesriiki tagavad läbipaistval, üksikasjalikul ja mittediskrimineerival viisil turu korrapärase testimise investeeringute tegemiseks infrastruktuuri ja avalikustavad kõnealuste testide tulemused.

Esimeses lõigus osutatud liikmesriigid teavitavad komisjoni kõnealuses lõigus sätestatud tingimuste mis tahes muutusest. Esimeses lõigus sätestatud erandi kohaldamine lõpetatakse, kui kasvõi üks nendest tingimustest ei ole enam täidetud.

Hiljemalt ...* edastab iga esimeses lõigus osutatud liikmesriik komisjonile aruande, milles kirjeldatakse olukorda, mis puudutab kõnealuses lõigus sätestatud vastavaid tingimusi ning lõike 1 kohase kohustuse täitmise väljavaateid, võttes arvesse infrastruktuurinormi täitmise majanduslikku mõju, turu testimise tulemusi ja gaasituru arengut ning gaasiinfrastruktuuriprojekte kõnealuses piirkonnas. Aruande alusel ja juhul, kui käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud vastavad tingimused on endiselt täidetud, võib komisjon otsustada, et esimeses lõigus sätestatud erandit võidakse kohaldada ka järgneval neljal aastal. Positiivse otsuse korral korraldatakse käesolevas lõigus sätestatud menetlust nelja aasta pärast.

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: kaheksa aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 7

Kahesuunaliste voogude läbilaske võimsuse tagamise ja erandi tegemise taotlemise menetlus

1. *Liikmesriikide iga piiriülese ühenduse puhul, välja arvatud nende puhul, mis on välja jäetud artikli 6 lõike 5 punkti a alusel, ja välja arvatud juhul, kui kahesuunaliste voogude läbilaske võimsus on juba olemas või välja ehitamisel ning mitte ükski liikmesriik ei ole taotlenud selle suurendamist varustuskindlusega seotud põhjustel, esitavad ülekandesüsteemi haldurid hiljemalt ...** oma liikmesriikidele või, kui liikmesriigid nii sätestavad, oma pädevatele asutustele või reguleerivatele asutustele (koos käesolevas artiklis „asjaomased asutused”) pärast kõikide teiste asjaomaste ülekandesüsteemi operaatoritega konsulteerimist:*
  - a) *ettepaneku kahesuunaliste voogude läbilaske võimsuse kohta seoses vastassuunaga („vastassuunavoogude läbilaske võimsus”) või*
  - b) *kahesuunaliste voogude läbilaske võimsuse tagamise kohustuse suhtes erandi tegemise taotluse.*
2. *Lõikes 1 osutatud ettepanek vastassuunavoogude läbilaske võimsuse kohta või taotlus erandite tegemiseks põhinevad turunõudluse hinnangul, nõudluse ja pakkumise prognoosidel, tehnilisel teostatavusel, vastassuunavoogude läbilaske võimsuse kuludel, hõlmates ka sellest tulenevat ülekandesüsteemi tugevdamist, ning kasul varustuskindlusele, võttes vajaduse korral arvesse ka vastassuunavoogude võimalikku panust (koos muude võimalike meetmetega) vastassuunavoogude läbilaske võimsusest kasu saava liikmesriigi artiklis 6 sätestatud infrastruktuurinormi täitmisse.*
3. *Asjaomane asutus, kellele ettepanek või erandi tegemise taotlus esitatakse, teavitab ettepanekust või erandi tegemise taotlusest viivitamata muude liikmesriikide asjaomaseid asutusi, kes vastavalt riskihindamisele võivad saada kasu vastassuunavoogude läbilaske võimsusest, ja komisjoni. Nimetatud asjaomane asutus annab neile asjaomastele asutustele ja komisjonile võimaluse esitada arvamus nelja kuu jooksul pärast kõnealuse teavituse saamist.*

**

Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 15 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

4. *Lõikes 2 osutatud kriteeriumide ja kooskõlas artikliga 9 teostatud riskihindamise alusel ning võttes täielikult arvesse vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 saadud arvamusi ja võttes arvesse mitte ainult majanduslikke aspekte, nagu gaasivarustuse kindlust ja gaasi siseturu toetamist, teeb asjaomane asutus kahe kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud perioodi möödumisest järgmist:*

- a) teeb erandi, kui vastassuunavoogude läbilaske võimsus ei suurendaks märkimisväärselt ühegi liikmesriigi või piirkonna varustuskindlust või kui investeerimiskulud oleksid märkimisväärselt suuremad kui varustuskindlusele avalduda võiv kasu, või*
- b) kiidab heaks ettepaneku vastassuunavoogude läbilaske võimsuse kohta või*
- c) nõuab ülekandesüsteemi haldurilt ettepaneku muutmist.*

Asjaomane asutus teavitab oma otsusest viivitamata komisjoni ja edastab kogu asjaomase teabe, milles on esile toodud otsuse põhjendused, sh vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 saadud arvamused. Asjaomased asutused püüavad tagada, et vastastikku sõltuvad otsused, mis puudutavad sama ühendust või samu ühendatud torujuhtmeid, ei ole üksteisega vastuolus.

5. *Kahe kuu jooksul alates kõnealuse teavituse saamisest ning asjaomase asutuse otsuse ja teiste asjaomaste asutuste arvamuste vaheliste lahknevuste korral võib komisjon nõuda asjaomaselt asutuselt oma otsuse muutmist. Seda ajavahemikku võib pikendada ühe kuu võrra, kui komisjon taotleb lisateavet. Komisjoni mis tahes ettepanek, milles nõutakse asjaomase asutuse otsuse muutmist, tehakse lõikes 2 ja lõike 4 punktis a sätestatud elementide ja kriteeriumide alusel, võttes arvesse asjaomase asutuse otsuse põhjendusi. Asjaomane asutus täidab nõudmise, muutes oma otsust nelja nädala jooksul. Kui komisjon ei ole kõnealuse kahe kuu jooksul reageerinud, siis loetakse, et komisjon ei ole asjaomase asutuse otsuse suhtes vastuväiteid esitanud.*

6. ***Kui vastavalt artiklile 9 teostatud riskihindamise tulemuste kohaselt on vastassuunavoogude läbilaske võimsust vaja suurendada, korratakse käesoleva artikli lõigetes 1–5 sätestatud menetlust ülekandesüsteemi halduri, asjaomase asutuse või komisjoni taotluse alusel.***
7. ***Komisjon ja asjaomane asutus tagavad igal ajal tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.***

Artikkel 8
Varustuskindluse norm

1. Pädev asutus ***kohustab tema poolt määratud maagaasiettevõtjaid võtma meetmeid***, et tagada liikmesriigi kaitstud tarbijatele gaasitarned järgmistel juhtudel:
  - a) ***äärmuslik*** temperatuur seitsmel järjestikusel tippnõudlusega päeval, nagu juhtub statistiliste andmete kohaselt üks kord 20 aasta jooksul;
  - b) erandlikult kõrge gaasinõudlus ***vähemalt 30-päevasel*** ajavahemikul, nagu juhtub statistiliste andmete kohaselt üks kord 20 aasta jooksul ***ning***
  - c) ***vähemalt 30-päevasel ajavahemikul üksiku suurima gaasiinfrastruktuuri häire korral keskmistes talvistes ilmastikutingimustes.***

Pädev asutus määrab esimeses lõikes osutatud maagaasiettevõtjad kindlaks hiljemalt ...^{*}.

---

^{*} Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: ***18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.***

2. *Mis tahes suurema varustuskindluse norm, mis ületab lõike 1 punktides b ja c osutatud 30-päevast ajavahemikku, või mis tahes täiendav kohustus, mis on kehtestatud gaasivarustuse kindlusega seotud põhjustel, põhineb artiklis 9 osutatud riskihindamisel, kajastub ennetavas tegevuskavas ja:*

- a) *vastab artikli 3 lõikele 6;*
- b) *ei moonuta põhjendamatult konkurentsi ega takista gaasi siseturu toimimist;*
- c) *ei mõjuta negatiivselt mis tahes muu liikmesriigi võimet varustada oma kaitstud tarbijaid vastavalt käesolevale artiklile riiklikus, liidu või piirkondlikus hädaolukorras ja*
- d) *vastab artikli 11 lõikes 5 täpsustatud kriteeriumidele liidu või piirkondlikus hädaolukorras.*

Pädev asutus määrab solidaarsuse vaimus ennetavates tegevuskavades ja hädaolukorra lahendamise kavades kindlaks selle, kuidas mis tahes suurema varustuskindluse normi või täiendavat kohustust, mis on kehtestatud maagaasiettevõtjatele, võidaks ajutiselt vähendada liidu või piirkondlikus hädaolukorras.

3. *Pädeva asutuse poolt vastavalt lõigetele 1 ja 2 määratletud ajavahemike möödudes või lõikes 1 määratletutest rangemate tingimuste korral püüavad pädevad asutused ja maagaasiettevõtjad säilitada võimalikult kaua gaasitarned eelkõige kaitstud tarbijatele.*

I

4. Maagaasiettevõtjate kohustused *käesolevas artiklis* sätestatud varustuskindluse normide täitmiseks on mittediskrimineerivad ega koorma põhjendamatult *neid* ettevõtteid.

5. ***Maagaasiettevõtjatel on lubatud täita kõnealuseid kohustusi vastavalt vajadusele piirkondlikul või liidu tasandil.*** Pädev asutus *ei* nõua käesolevas artiklis sätestatud normide täitmist üksnes oma territooriumil asuva infrastruktuuri põhjal.
6. Pädev asutus tagab, et kaitstud tarbijate varustamiseks luuakse tingimused ilma **gaasi** siseturu nõuetekohast toimimist piiramata ning selliste hindadega, mis vastavad **tarnete** turuväärtusele.

Artikkel 9 Riskihindamine

1. Hiljemalt ...* hindavad kõik pädevad asutused **järgmiste ühiste elementide alusel** täielikult riske, mis mõjutavad nende riikides gaasivarustuse kindlust:
  - a) kasutatakse artiklites 6 ja 8 sätestatud norme, ***esitades $n-1$ valemi arvutuse, kasutatud eeldused, sh $n-1$ valemi arvutuseks kasutatud eeldusi piirkondlikul tasandil, ja niisuguseks arvutuseks vajalikud andmed;***
  - b) võetakse arvesse kõiki asjakohaseid riiklikke ja piirkondlikke asjaolusid, ***eelkõige turu suurust, võrgu konfiguratsiooni, tegelikke vooge, sh väljavoolu asjaomasest liikmesriigist, kahe-suunalise gaasivoo võimalikkust, hõlmates ka ülekandesüsteemi sellest tuleneva tugevdamise võimalikku vajadust, olemasolevat tootmisvõimsust ja hoidlate mahtu ning gaasi tähtsust energiaallikate kogumis, eelkõige seoses kaugkütte ja elektritootmisega ning tööstuse toimimise jaoks, samuti ohutusalaseid ja gaasi kvaliteedi küsimusi;***

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: ***12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.***

- c) kasutatakse mitmesuguseid tarnehäirete ja erandlikult kõrge gaasinõudluse stsenaariume, nt gaasihoidlate **või** veeldatud maagaasi terminalide või peamise ülekandeinfrastruktuuri tõrge ning kolmandatest riikidest saabuvate tarnete häired, **võttes arvesse nende esinemise ajalugu, tõenäosust, hooaega, sagedust ja kestust, samuti vajaduse korral geopoliitilisi riske, ning hinnatakse kõnealuste stsenaariumite tõenäolisi tagajärgi;**
  - d) koos teiste liikmesriikidega selgitatakse välja riskide koosmõju ja vastastikune suhe, **k.a muu hulgas ühenduste, piiriüleste tarnete, gaasihoidlatele piiriülese juurdepääsu ja kahesuunaliste voogude läbilaske võimsuse osas;**
  - e) **võetakse arvesse iga piiripunkti maksimaalset sisend- ja väljundvõimsust.**
2. **Artikli 4 lõike 3 kohaldamisel teostavad asjaomased pädevad asutused ühise riskihindamise piirkondlikul tasandil.**
  3. Maagaasiettevõtjad, **gaasi tööstustarbijad, gaasi kodu- ja tööstustarbijate huve esindavad asjakohased tarbijaorganisatsioonid, samuti liikmesriigid ning riiklik** reguleeriv asutus (kui see ei ole pädev asutus) teevad koostööd **pädeva asutusega** ning esitavad **talle taotluse alusel** kõik riskihindamiseks vajalikud andmed.
  4. Riskihindamist **ajakohastatakse esimest korda hiljemalt 18 kuu möödudes artiklis 4 osutatud** ennetava tegevuskava ja hädaolukorra lahendamise **kava vastuvõtmisest ja edaspidi** iga kahe aasta tagant enne asjaomase aasta 30. septembrit, **välja arvatud juhul, kui asjaoludest tingituna tuleb seda teha tihemini. Riskihindamisel võetakse arvesse artiklis 6 määratletud infrastruktuurinormi täitmiseks vajalike investeeringute edenemist ja uute alternatiivsete lahenduste rakendamisel kogetud riigispetsiifilisi probleeme.**
  5. **Riskihindamine, sh selle ajakohastatud versioonid, tehakse komisjonile viivitamata kättesaadavaks.**

Artikkel 10
Hädaolukorra lahendamise kava ja kriisitasemed

1. **Riiklike või ühiste** hädaolukorra lahendamise **kavade** koostamisel järgitakse järgmisi nõudeid:
  - a) kava tugineb lõikes 3 sätestatud kriisitasemetel;
  - b) määratletakse maagaasiettevõtjate ja **gaasi** tööstustarbijate, **sh asjaomaste elektritootjate** ülesanded ja kohustused, **võttes arvesse seda, kuivõrd erinevas ulatuses mõjutavad neid gaasitarnehäired**, ning nende koostöö **asjaomaste pädevate asutuste** ja vajaduse korral **liikmesriikide reguleerivate asutustega igal lõikes 3 määratletud kriisitasemel**;
  - c) määratletakse **pädevate asutuste** ülesanded ja kohustused, **samuti selliste muude organite ülesanded ja kohustused, kellele on delegeeritud ülesandeid vastavalt artikli 2 lõikele 2, igal käesoleva artikli lõikes 2 määratletud kriisitasemel**;
  - d) **tagatakse, et maagaasiettevõtjatel ja gaasi tööstustarbijatel oleks piisavalt võimalusi reageerimiseks igal kriisitasemel**;
  - e) **vajaduse korral määratakse kindlaks meetmed ja tegevused, mis on vajalikud, et leevendada gaasitarnehäire võimalikku mõju kaugküttega varustamisele ja gaasist toodetud elektrienergia**;
  - f) iga kriisitaseme jaoks kehtestatakse üksikasjalikud menetlused **ja meetmed**, sh teabevahetuse skeemid iga kriisiastme korral;
  - g) määratakse kriisijuht või -rühm ja määratletakse nende ülesanded;
  - h) määratletakse, kuidas aitavad **eelkõige** II lisas loetletud turupõhised meetmed toime tulla häireolukorraga ja leevendada hädaolukorda;

- i) määratletakse, milline panus on **eelkõige** III lisas loetletud, mitte-turupõhistel meetmetel, mida kavandatakse või rakendatakse hädaolukorra puhul; hinnatakse, mil määral on kriisiga toimetulekuks vaja võtta kõnealuseid mitte-turupõhiseid meetmeid ja milline on nende mõju ning määratletakse nende rakendamise kord, **kusjuures** võetakse arvesse asjaolu, et **mitte-turupõhiseid meetmeid kasutatakse ainult siis, kui turupõhistest mehhanismidest üksi enam ei piisa tarnete tagamiseks, ja eelkõige kaitstud tarbijatele tarnete tagamiseks**;
  - j) kirjeldatakse iga kriisitaseme puhul rakendatavaid mehhanisme, mille alusel tehakse koostööd teiste liikmesriikidega;
  - k) kirjeldatakse üksikasjalikult, millised aruandluskohustused on maagaasiettevõtjatel häire- ja hädaolukorra tasemete korral;
  - l) **koostatakse loetelu meetmetest**, mida võetakse gaasi kättesaadavaks tegemiseks hädaolukorras, sh ■ selliste meetmetega seotud osalejate vahelised kaubanduslepped ja hüvitusmehhanismid maagaasiettevõtjatele, **kui see on vajalik, võttes nõuetekohaselt arvesse tundlike andmete konfidentsiaalsust**. Kõnealused meetmed võivad hõlmata liikmesriikide ja/või maagaasiettevõtjate vahelisi piiriüleseid lepinguid.
2. **Riiklikud ja ühised hädaolukorra lahendamise kavad ajakohastatakse iga kahe aasta tagant, välja arvatud juhul, kui seda tuleb asjaolusid arvestades teha tihemini, ja selles kajastatakse ajakohastatud riskihindamist. Artikli 4 lõikes 2 ette nähtud pädevate asutuste vahelised konsultatsioonid viiakse läbi enne ajakohastatud kava vastuvõtmist.**
3. Kolm peamist kriisitaset on:
- a) varajase hoiatamise tase (varajane hoiatamine): on olemas konkreetset, tõsiseltvõetavat ja usaldusväärset teavet, et võib toimuda sündmus, mille tagajärjel **halveneb tarneolukord tõenäoliselt märkimisväärselt ja mis toob tõenäoliselt kaasa häire- või hädaolukorra taseme väljakuulutamise**; varajase hoiatamise mehhanism või käivitada varajase hoiatamise taseme;

- b) häireolukorra tase (häireolukord): on tekkinud tarnehäire või erandlikult kõrge gaasinõudlus, **mille tagajärjel halveneb tarneolukord märkimisväärselt**, kuid turg suudab **kõnealuse häire või nõudlusega** toime tulla ilma, et oleks vaja kasutada **mitte-turupõhiseid meetmeid**;
- c) hädaolukorra tase (hädaolukord): **kui esineb** erandlikult kõrge gaasinõudlus või **märkimisväärne tarnehäire või tarneolukorra muu märkimisväärne häire ning kui on rakendatud kõiki asjaomaseid turumeetmeid, kuid gaasivarustus ei ole piisav, et rahuldada ülejäänud gaasinõudlust, mistõttu tuleb täiendavalt kasutusele võtta mitte-turupõhised meetmed, et eelkõige kindlustada gaasitarned** kaitstud tarbijatele vastavalt artiklile 8.
4. Riiklikus ja ühises hädaolukorra lahendamise kavas tagatakse, et piiriülene juurdepääs **infrastruktuurile kooskõlas määrusega (EÜ) nr 715/2009** säilib hädaolukorras **tehniliste ja ohutusosaluste võimaluste piires. Kavad on kooskõlas käesoleva määruse artikli 3 lõikega 6 ning neis** ei kehtestata meetmeid, millega põhjendamatult piiratakse piiriüleseid gaasivooge.
5. **Kui pädev asutus kuulutab välja** mis tahes **lõikes 3 osutatud** kriisitaseme, teavitab ta sellest viivitamata komisjoni ja esitab talle kogu vajaliku teabe, **eelkõige meetmete kohta, mida ta kavatses võtta**. Sellises hädaolukorras, mis võib tingida abipalve liidule ja liikmesriikidele, teavitab asjaomase liikmesriigi pädev asutus viivitamata komisjoni juures tegutsevat kodanikukaitse järelevalve- ja teabekeskust.
6. Kui pädev asutus kuulutab välja hädaolukorra, võtab ta hädaolukorra lahendamise kavas kindlaksmääratud meetmed ja teavitab komisjoni viivitamata eelkõige meetmetest, mille võtmist ta kavandab vastavalt lõikele 1. **Meetmeid, millega kaldutakse kõrvale hädaolukorra lahendamise kavast, võib pädev asutus võtta nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel. Pädev asutus teavitab viivitamata komisjoni mis tahes niisugustest meetmetest ja esitab vastava põhjenduse.**

7. ***Liikmesriigid ja eelkõige pädevad asutused tagavad, et:***
- a) ***ei võeta meetmeid, mis piiravad mis tahes ajal põhjendamatult gaasivooge siseturul;***
  - b) ***ei võeta meetmeid, mis võivad tõenäoliselt kahjustada tõsiselt gaasivarustuse olukorda teises liikmesriigis, ja***
  - c) ***piiriülene juurdepääs infrastruktuurile kooskõlas määrusega (EÜ) nr 715/2009 säilib tehniliste ja ohutuslaste võimaluste piires vastavalt hädaolukorra lahendamise kavale.***
8. Komisjon kontrollib ***niipea kui võimalik, kuid igal juhul viie päeva*** jooksul alates lõikes 5 osutatud asjaomaselt asutuselt info saamisest, kas hädaolukorra väljakuulutamise on õigustatud ***lõike 3 punkti c kohaselt*** ning kas ***võetud meetmed järgivad võimalikult täpselt hädaolukorra lahendamise kavas loetletud meetmeid*** ega koorma põhjendamatult maagaasiettevõtjaid ***ja kas need on kooskõlas lõikega 7***. Komisjon võib ***pädeva asutuse või maagaasiettevõtjate taotlusel või omal algatusel*** paluda pädeval asutusel ***meetmeid*** muuta, ***kui need on vastuolus lõikes 7 ja käesoleva lõigu esimeses lauses kehtestatud tingimustega***. Komisjon võib ***pädevalt asutusel nõuda, et see tühistaks*** väljakuulutatud hädaolukorra, kui komisjon ei loe selle väljakuulutamist enam õigustatuks ***lõike 3 punkti c kohaselt***.

Kolme päeva jooksul alates kuupäevast, mil komisjon nõudis meetmete muutmist, muudab pädev asutus meetmeid ja teavitab sellest komisjoni või põhjendab komisjonile, miks ta muudatustaotlusega ei nõustu. Sellisel juhul võib komisjon kolme päeva jooksul oma taotlust muuta või selle tühistada või et olukorda kaaluda, pidades koostumise asjaomase pädeva asutuse või vajaduse korral asjaomaste pädevate asutustega ning kui komisjon peab seda vajalikuks, kutsuda kokku gaasi koordineerimisrühma küsimuse käsitlemiseks. Komisjon põhjendab üksikasjalikult oma taotlust meetmeid muuta. Pädev asutus võtab komisjoni seisukohta täiel määral arvesse. Juhul kui pädeva asutuse lõplik otsus erineb komisjoni seisukohast, esitab pädev asutus oma otsuse põhjenduse.

Artikkel 11

Reageerimine *liidu ja piirkondlikule* hädaolukorrale

1. Selle pädeva asutuse taotlusel, **kes** on välja kuulutanud hädaolukorra, pärast artikli 10 lõike 8 kohast kontrollimist **võib** komisjon välja kuulutada liidu **hädaolukorra või piirkondliku** hädaolukorra konkreetselt mõjutatud **geograafilises piirkonnas**. **Vähemalt kahe niisuguse pädeva asutuse taotlusel, kes on välja kuulutanud hädaolukorra, ja pärast artikli 10 lõike 8 kohast kontrollimist ning juhul, kui kõnealuste hädaolukordade põhjused on omavahel seotud, kuulutab komisjon välja vastavalt vajadusele liidu hädaolukorra või piirkondliku hädaolukorra. Igal juhul kogub komisjon seisukohti ja võtab nõuetekohaselt arvesse teiste pädevate asutuste kogu asjakohast teavet, kasutades selleks kõnealuses olukorras kõige sobivamaid sidevahendeid. Kui komisjoni hinnangul ei ole liidu hädaolukorra või piirkondliku hädaolukorra alus enam hädaolukorra väljakuulutamiseks piisav, kuulutab komisjon liidu või piirkondliku hädaolukorra lõppenuks. Igal juhul põhjendab komisjon oma otsust ja teavitab oma otsusest nõukogu.**
2. Komisjon kutsub kokku gaasi koordineerimisrühma kohe pärast liidu **või piirkondliku hädaolukorra** väljakuulutamist. **Liidu või piirkondliku hädaolukorra ajal võib komisjon vähemalt kolme liikmesriigi taotlusel piirata osalemise gaasi koordineerimisrühmas kogu koosolekuks või selle osaks liikmesriikide ja pädevate asutuste esindajatega.**
3. Lõikes 1 osutatud liidu **või piirkondlikus** hädaolukorras kooskõlastab komisjon pädevate asutuste meetmeid, **võttes täiel määral arvesse gaasi koordineerimisrühma konsulteerimisest saadud asjaomast teavet ja selle tulemusi.** Eelkõige komisjon:
  - a) **kindlustab** teabevahetuse;
  - b) tagab liikmesriikide ja piirkondlike meetmete kooskõla ja tõhususe liidu meetmete suhtes;
  - c) koordineerib kolmandate riikidega seotud meetmeid.

4. Komisjon võib kokku kutsuda kriisirühma, kuhu kuuluvad hädaolukorrast mõjutatud liikmesriikide *artikli 10 lõike 1 punktis g osutatud kriisijuhid*. Komisjon võib kokkuleppel kriisijuhtidega kutsuda osalema muid asjaomaseid sidusrühmi. Komisjon tagab gaasi koordineerimisrühma korrapärase teavitamise kriisirühma tööst.
5. *Liikmesriigid ja eelkõige pädevad asutused tagavad, et:*
  - a) *ei võeta meetmeid, mis piiravad mis tahes ajal põhjendamatult gaasivooge siseturul, eelkõige gaasivooge mõjutatud turgudele;*
  - b) *ei võeta meetmeid, mis võivad tõenäoliselt kahjustada tõsiselt gaasivarustuse olukorda muus liikmesriigis, ja*
  - c) *piiriülene juurdepääs infrastruktuurile kooskõlas määrusega (EÜ) nr 715/2009 säilib, kuivõrd see on tehnilisest ja ohutuse seisukohast võimalik, vastavalt hädaolukorra lahendamise kavale.*
6. *Kui komisjon leiab pädeva asutuse või maagaasiettevõtja taotlusel või omal algatusel, et liidu või piirkondlikus hädaolukorras on liikmesriigi või pädeva asutuse võetud meede või maagaasiettevõtja käitumine vastuolus lõikega 5, nõuab komisjon liikmesriigilt või pädevalt asutuselt oma meetme muutmist või meetmete võtmist lõikega 5 kooskõla tagamiseks, teavitades liikmesriiki või pädevat asutust selle põhjustest. Nõuetekohaselt võetakse arvesse vajadust gaasisüsteemi ohutu käitamise järele igal ajal.*

Kolme päeva jooksul alates kuupäevast, mil komisjon nõudis meetmete muutmist, muudab **liikmesriik või** pädev asutus oma meetmeid ja teavitab sellest komisjoni või esitab komisjonile põhjused, miks ta muudatustaotlusega ei nõustu. Sel juhul võib komisjon **kolme päeva jooksul** oma taotlust muuta või selle tühistada **või pidada kohtumise liikmesriigi või pädeva asutusega ning kui komisjon peab seda vajalikuks, kutsuda kokku gaasi koordineerimisrühma küsimuse käsitlemiseks. Komisjon põhjendab üksikasjalikult oma taotlust meetmeid muuta. Liikmesriik või pädev asutus võtab komisjoni seisukohta täiel määral arvesse. Juhul kui pädeva asutuse või liikmesriigi lõplik otsus erineb komisjoni seisukohast, esitab pädev asutus või liikmesriik kõnealuse otsuse põhjenduse.**

7. Komisjon kehtestab **pärast gaasi koordineerimisrühmaga konsulteerimist** gaasitööstuse ekspertidest ja komisjoni esindajatest koosneva seiretöörühma jaoks alalise reservnimekirja. Kõnealuse seiretöörühma saab kokku kutsuda vajaduse korral **väljaspool liitu** ning tema ülesanne on kontrollida koostöös tarnivate ja transiidiriikidega, kes on kolmandad riigid, gaasivooge **liitu**, ning esitada sellekohased aruanded.
8. Pädev asutus teavitab komisjoni juures tegutsevat kodanikukaitse järelevalve- ja teabekeskust igast abivajamisest. Kodanikukaitse järelevalve- ja teabekeskus hindab üldist olukorda ning annab soovitusi selle kohta, millist abi tuleks anda kõige rohkem mõjutatud liikmesriikidele ja vajaduse korral kolmandatele riikidele.

Artikkel 12
Gaasi koordineerimisrühm

1. Gaasi koordineerimisrühm moodustatakse selleks, et hõlbustada gaasivarustuse kindluse tagamise meetmete kooskõlastamist. Kõnealusesse koordineerimisrühma kuuluvad **liikmesriikide, eelkõige nende** pädevate asutuste, **samuti** ameti ja maagaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustiku esindajad ning asjaomase tööstusharu ja asjakohaste tarbijate esinduskogud. Komisjon otsustab **liikmesriikidega konsulteerides** rühma koosseisu, tagades selle **täieliku** esindavuse. **Koordineerimisrühma** juhatab **komisjon**. Koordineerimisrühm kehtestab oma töökorra.
  2. **Käesoleva määruse kohaselt konsulteerib komisjon** gaasi **koordineerimisrühmaga** ja see aitab komisjoni eelkõige järgmistes küsimustes:
    - a) gaasivarustuse kindlus igal ajal ning eelkõige hädaolukorras;
    - b) kogu teave, mis on asjakohane gaasivarustuse kindluse tagamiseks liikmesriikide, piirkondlikul ja liidu tasandil;
    - c) head tavad ja võimalikud suunised kõigile asjaomastele osalejatele;
    - d) varustuskindluse tase, võrdlusalused ja hindamismeetodid;
    - e) liikmesriike, piirkondi ja kogu liitu hõlmavad stsenaariumid ning valmisolekutasemete katsetamine;
    - f) ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade hindamine ning kõnealustes kavades ette nähtud meetmete rakendamine;**
    - g) hädaolukorra lahendamise meetmete kooskõlastamine liidu piires, energiaühenduse asutamislepingu liikmesriikideks olevate kolmandate riikidega ja teiste kolmandate riikidega;
- I**
- h) abi kõige rohkem mõjutatud liikmesriikidele.

3. Komisjon kutsub gaasi koordineerimisrühma korrapäraselt kokku **ja jagab pädevatelt asutustelt saadud teavet ning tagab seejuures tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.**

Artikkel 13
Teabevahetus

1. **Kui liikmesriikidel on juba gaasivarustuse kindlusega seotud avalike teenuste osutamise kohustusi, avalikustavad liikmesriigid need ...*.** Mis tahes hilisemad ajakohastamised või täiendavad avalike teenuste osutamise kohustused, mis on seotud gaasivarustuse kindlusega, avalikustatakse samuti kohe, kui liikmesriigid on need vastu võtnud.
2. Hädaolukorras **teevad asjaomased maagaasiettevõtjad** pädevale asutusele iga päev **kättesaadavaks** eelkõige **järgmise teabe**:
  - a) igapäevase gaasinõudluse ja -pakkumise kolme päeva prognoos;
  - b) **igapäevased** gaasikogused kõigis piiriülestes sisend- ja väljundpunktides ning kõigis tootmiskäitiste, gaasihoidlate või veeldatud maagaasi terminalide liitumispunktides (miljonites kuupmeetrites päevas);
  - c) ajavahemik (päevade arv), mille jooksul **saab eeldatavasti** tagada gaasitarbed kaitstud tarbijatele.
3. Liidu **või piirkondlikus** hädaolukorras on komisjonil õigus nõuda pädevalt asutuselt viivitamata vähemalt järgmise teabe esitamist:
  - a) lõikes 2 sätestatud teave;
  - b) teave meetmete kohta, mida pädev asutus kavandab või on juba võtnud hädaolukorra leevendamiseks, ning teave nende meetmete tulemuslikkuse kohta;

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: **üks kuu pärast käesoleva määruse jõustumist.**

- c) taotlused, mis on esitatud teistele pädevatele asutustele täiendavate meetmete võtmiseks;
  - d) teiste pädevate asutuste taotlusel rakendatud meetmed.
4. Pädevad asutused ja komisjon tagavad tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.

5. Pärast hädaolukorda esitab pädev asutus **võimalikult kiiresti ja hiljemalt pärast kuue nädala möödumist hädaolukorra tühistamisest** komisjonile hädaolukorda ja rakendatud meetmete tulemuslikkust käsitleva üksikasjaliku hinnangu; sealhulgas on hinnatud hädaolukorra majanduslikku mõju, mõju elektrisektorile ning abi, mida liidule ja liikmesriikidele on antud ja/või neilt on saadud. **Niisugune hinnang tehakse kättesaadavaks gaasi koordineerimisrühmale ja kajastub ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade ajakohastamistes.**

Komisjon analüüsib pädevate asutuste hinnanguid ja esitab liikmesriikidele, Euroopa Parlamendile ja gaasi koordineerimisrühmale selle tulemused koondandmetena.

6. Selleks et komisjon saaks hinnata varustuskindluse olukorda liidus,
- a) **teevad** liikmesriigid **hiljemalt ...** * komisjonile **teatavaks** kehtivad, kolmandate riikidega sõlmitud valitsustevahelised lepingud, mis mõjutavad gaasiinfrastruktuuride ja gaasitarnete arengut. **Kui** liikmesriigid sõlmivad uusi sellise mõjuga valitsustevahelisi lepinguid kolmandate riikidega, teavitavad nad nendest lepingutest komisjoni ■ ;

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: **12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.**

b) *teatavad* maagaasiettevõtjad olemasolevate lepingute korral ning *uute lepingute korral või kehtivates lepingutes tehtavate muudatuste korral* kolmandates riikides asuvate tarnijatega seotud *pikema kui üheaastase kehtivusajaga* lepingute puhul *asjaomastele pädevatele asutustele hiljemalt ...** järgmised andmed:

i) lepingu kehtivusaeg ■ ;

ii) lepingujärgsed kogumahud aastas ja keskmine kuumahut;

■

iii) *häire- või hädaolukorras lepingujärgsed suurimad päevased mahud*;

iv) lepingujärgsed sihtkohad.

Pädev asutus esitab kõnealused andmed komisjonile koondandmetena. Uute lepingute sõlmimise või kehtivates lepingutes tehtavate muudatuste korral esitatakse terviklik andmekogum korrapäraselt uuesti koondandmetena. Pädev asutus ja komisjon tagavad teabe konfidentsiaalsuse.

■

Artikkel 14

Komisjoni teostatav järelevalve

Komisjon *teostab pidevat järelevalvet gaasivarustuse kindluse meetmete üle ja annab nende kohta aru eelkõige direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 5 osutatud aruannete ning kõnealuse direktiivi artikli 11 ja artikli 52 lõike 1 rakendamisega seotud teabe ning kättesaadavuse korral käesoleva määruse kohaselt koostatavates riskihindamistes ja ennetavate tegevuskavades ning hädaolukorra lahendamise kavades esitatava teabe iga-aastase hindamise kaudu.*

---

* Väljaannete talitus: palu sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Hiljemalt ... * viib komisjon, võttes aluseks artikli 4 lõikes 6 osutatud aruande ja olles pidanud nõu gaasi koordineerimisrühmaga, *ellu järgmised tegevused:*

- a) teeb järeldused selle kohta, kuidas saaks *liidu tasandil* suurendada gaasivarustuse kindlust, *hindab riskihindamiste läbiviimise ja ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade koostamise teostatavust liidu tasandil* ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta, *hõlmates muu hulgas ka turu ühendatavuse osas tehtud edusamme, ja*
- b) *esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande liikmesriikide ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade üldise järjepidevuse kohta, samuti nende panuse kohta solidaarsusesse ja valmisolekusse liidu seisukohast vaadatuna.*

Aruandes esitatakse vajaduse korral soovitusel käesoleva määruse täiustamiseks.

Artikkel 15 Kehtetuks tunnistamine

Ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud direktiivi 2004/67/EÜ ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega, tunnistatakse kõnealune direktiiv kehtetuks alates ... **, *välja arvatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõiked 1 ja 2, mida kohaldatakse ajani, mil asjaomane liikmesriik on määranud kaitstud tarbijad vastavalt käesoleva määruse artikli 2 lõikele 1 ja on määranud kindlaks maagaasiettevõtjad vastavalt käesoleva määruse artikli 8 lõikele 1.*

Olenemata käesoleva artikli esimesest lõigust ei kohaldata direktiivi 2004/67/EÜ artikli 4 lõikeid 1 ja 2 pärast ... ***.

---

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: *neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.*

** Väljaannete talitus: palun sisestada *käesoleva määruse jõustumise kuupäev.*

*** Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: *18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.*

Artikkel 16
Erand

Käesolevat määrust ei kohaldata Malta ja Küprose suhtes seni, kuni nende territooriumil ei tarnita gaasi. Malta ja Küprose suhtes rakendatakse artikli 2 teise lõigu punktis 1, artikli 3 lõikes 2, artikli 4 lõigetes 2 ja 5, artikli 6 lõigetes 1 ja 5, artikli 8 lõikes 1, artikli 9 lõikes 1 ja artikli 13 lõike 6 punktides a ja b osutatud tähtaegu järgmiselt:

- a) artikli 2 teise lõigu punktis 1, artikli 3 lõikes 2, artikli 9 lõikes 1 ja artikli 13 lõike 6 punktides a ja b osutatud tähtaeg: 12 kuud;**
- b) artikli 4 lõikes 2 ja artikli 8 lõikes 1 osutatud tähtaeg: 18 kuud;**
- c) artikli 4 lõikes 5 osutatud tähtaeg: 24 kuud;**
- d) artikli 6 lõikes 5 osutatud tähtaeg: 36 kuud;**
- e) artikli 6 lõikes 1 osutatud tähtaeg: 48 kuud**

alates päevast, mil nende territooriumil tarnitakse esimest korda gaasi.

Artikkel 17
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 6 lõiget 8, artikli 10 lõike 4 esimest lauset, artikli 10 lõike 7 punkti c ja artikli 11 lõike 5 punkti c kohaldatakse alates 3. märtsist 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

....,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

I LISA

N-1 *VALEMI* ARVUTAMINE

1. N-1 *valemi mõiste*

N-1 *valemiga* kirjeldatakse gaasiinfrastruktuuri *tehnilise võimsuse võimekust rahuldada üksiku* suurima gaasiinfrastruktuuri häire korral arvestuspiirkonnas *gaasi kogunõudlus erandlikult kõrge gaasinõudlusega päeval, mis esineb statistilise tõenäosuse kohaselt üks kord 20 aasta jooksul*.

Gaasiinfrastruktuur hõlmab gaasi ülekandevõrku, sh ühendusi, samuti arvestuspiirkonnaga seotud tootmiskäitisi, maagaasi veeldusjaamasid ja gaasihoidlaid.

Üksiku suurima *gaasiinfrastruktuuri* häire korral peaks allesjäänud *gaasiinfrastruktuuri* tehniline võimsus¹ olema vähemalt võrdne gaasi *päevase kogunõudluse summaga* arvestuspiirkonnas erandlikult kõrge gaasinõudlusega *päeval*, nagu juhtub statistilise tõenäosuse kohaselt *üks kord* 20 aasta jooksul.

Järgmiselt arvutatava n-1 valemi tulemused peaksid võrduma vähemalt 100 %-ga.

2. N-1 *valemi* arvutusmeetod

$$N-1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max}} \times 100, \quad N-1 \geq 100\%$$

---

¹ *Määruse (EÜ) nr 715/2009 artikli 2 lõike 1 punkti 18 kohaselt on tehniline võimsus maksimaalne kindel võimsus, mida ülekandesüsteemi haldur saab pakkuda võrgu kasutajatele, võttes arvesse ülekandevõrgu süsteemi terviklikkust ja kasutamise nõudeid.*

3. N-1 *valemi parameetrite* mõisted

„Arvestuspiirkond” – geograafiline piirkond, mille jaoks arvutatakse *n-1* valem, nagu on kindlaks määranud pädev asutus.

Gaasi nõudlusega seotud mõiste

„D_{max}” – gaasi päevane kogunõudlus (miljonites kuupmeetrites päevas) arvestuspiirkonnas erandlikult kõrge gaasinõudlusega päeval, mis esineb statistilise tõenäosuse kohaselt korra iga 20 aasta jooksul.

Gaasi pakkumisega seotud mõisted

„E_{Pm}” – sisendpunktide (mis ei ole mõistetega *P_m*, *S_m* ja *LNG_m* hõlmatud tootmiskäitised, maagaasi veeldusjaamad ja gaasihoidlad) tehniline võimsus (miljonites kuupmeetrites päevas) on kõikide niisuguste sisendpiiripunktide tehnilise võimsuse summa, mille kaudu on võimalik tarnida gaasi arvestuspiirkonda;

„P_m” – suurim *tehniline* tootmisvõimsus (miljonites kuupmeetrites päevas) on kõigi gaasitootmiskäitiste *suurima tehnilise päevase tootmisvõimsuse* summa, mida saab tarnida arvestuspiirkonna sisendpunktidesse;

„S_m” – hoidlate suurim *tehniline* tarnitav kogus (miljonites kuupmeetrites päevas) on kõikide gaasihoidlate suurima tehnilise päevase väljundvõimsuse summa, mida saab tarnida arvestuspiirkonna sisendpunktidesse, võttes arvesse nende vastavaid tehnilisi tingimusi;

„LNG_m” – maagaasi veeldusjaamade suurim *tehniline* võimsus (miljonites kuupmeetrites päevas) on arvestuspiirkonna kõikide maagaasi veeldusjaamade suurimate tehniliste päevaste väljundvõimsuste summa; kõnealuse võimsuse puhul on arvesse võetud esmatähtsaid tegureid, nagu *veeldatud maagaasi mahalaadimine, abiteenused, ajutine hoiustamine ja taasgaasistamine* ning tehniline võimsus gaasi saatmiseks võrgustikku ■ ;

„Im” – sellise **üksiku** suurima gaasiinfrastruktuuri **tehniline** võimsus (miljonites kuupmeetrites päevas), **millel on suurim võimsus** arvestuspiirkonna **varustamiseks**. **Kui mitu gaasiinfrastruktuuri on ühendatud ühisesse ära- või juurdevoolu võimaldavas gaasiinfrastruktuuri ja neid ei ole võimalik eraldi kasutada, loetakse need üheks ühtseks gaasiinfrastruktuuriks.**

4. *N-1 valemi arvutamine, kasutades nõudlusega seotud meetmeid*

$$N-1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, \quad N-1 \geq 100\%$$

Gaasi nõudlusega seotud mõiste

„Deff” – Dmax’i osa (miljonites kuupmeetrites päevas), mida tarnehäire korral suudetakse piisavalt ja õigeaegselt katta turupõhiste nõudlusega seotud meetmetega vastavalt artikli 5 lõike 1 punktile b ja artikli 6 lõikele 2.

5. *N-1 valemi arvutamine piirkondlikul tasandil*

Vajaduse korral laiendatakse punktis 3 osutatud arvestuspiirkond asjakohasele piirkondlikule tasandile, nagu on kindlaks määranud asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused. N-1 valemi arvutamiseks piirkondlikul tasandil kasutatakse ühist huvi pakkuvat üksikut suurimat gaasiinfrastruktuuri. Piirkonnale ühist huvi pakkuv üksik suurim gaasiinfrastruktuur on piirkonna suurim gaasiinfrastruktuur, mis otseselt või kaudselt aitab kaasa kõnealuse piirkonna liikmesriikide gaasivarustusele, ja see määratletakse ühises ennetavas tegevuskavas.

Piirkondlik n-1 arvutamine võib asendada riiklikku n-1 arvutamist üksnes juhul, kui ühist huvi pakkuv üksik suurim gaasiinfrastruktuur on ühise riskihindamise kohaselt olulise tähtsusega kõigi asjaomaste liikmesriikide gaasitarnete jaoks.

II LISA

TURUPÕHISTE GAASI VARUSTUSKINDLUSE MEETMETE LOETELU

Ennetava tegevuskava ja hädaolukorra lahendamise kava koostamisel võtab pädev asutus arvesse ***käesolevas lisas sätestatud*** näitlikku ja mittetäielikku meetmete loetelu. ***Pädev asutus võtab ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade koostamisel nõuetekohaselt arvesse kavandatavate meetmete keskkonnamõju ning eelistab võimaluse korral neid meetmeid, mis avaldavad keskkonnale kõige vähem mõju, võttes arvesse varustuskindluse aspekte.***

Gaasi pakkumisega seotud meetmed:

- suurem paindlikkus tootmisel;
- suurem paindlikkus importimisel;
- ***taastuvatest energiaallikatest saadud gaasi gaasivõrgu infrastruktuuri integreerimise hõlbustamine;***
- gaasi kaubanduslik hoidmine – hoidlate väljundvõimsus ja hoidlates oleva gaasi maht;
- veeldatud maagaasi terminalide võimsus ja suurim väljundvõimsus;
- gaasitarnete ja -tarneteede mitmekesistamine;
- vastassuunavood;
- ülekandesüsteemi haldurite poolt kooskõlastatud tarnimine;

- ***pika- ja lühiajaliste lepingute kasutamine;***
- investeeringud infrastruktuuri, sealhulgas ***kahesuunaliste voogude*** läbilaske võimsusesse;
- kokkulepped gaasi varustuskindluse tagamiseks.

Gaasi nõudlusega seotud meetmed:

- ***tarnekatkestusi lubavate lepingute kasutamine;***
- teistele kütuseliikidele ülemineku ***võimalused, sh*** alternatiivsete asenduskütuste kasutamine tööstuskäitistes ja elektrijaamades;
- ***vabatahtlik püsikoormuse jagamine;***
- tõhustamine;
- taastuvate energiaallikate suurem kasutus.

III LISA

Mitte-turupõhiste gaasi varustuskindluse meetmete loetelu

Ennetava tegevuskava ja hädaolukorra lahendamise kava koostamisel kaalub pädev asutus **järgmises näitlikus ja mittetäielikkus loetelus esitatud** meetmete võtmist üksnes hädaolukorras:

Gaasi pakkumisega seotud meetmed:

- gaasi strateegilise varu kasutamine;
- alternatiivkütuste varude **kohustuslik** kasutus (nt kooskõlas **nõukogu 14. septembri 2009. aasta direktiivi 2009/119/EÜ (millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid)**¹ sätetega);
- muudest allikatest kui gaasist toodetud elektri **kohustuslik** kasutus;
- **gaasi tootmise kohustuslik suurendamine;**
- **hoidlate väljendmahu kohustuslik suurendamine.**

Gaasi nõudlusega seotud meetmed:

- mitmesugused meetmed nõudluse kohustuslikuks vähendamiseks, **sealhulgas:**
- **kohustuslik teistele kütuseliikidele üleminek;**
- **tarnekatkestusi lubavate lepingute kohustuslik kasutamine, kui neid ei kasutata täiel määral turumeetmete osana;**
- **kohustuslik püsikoormuse jagamine.**

---

¹ ELT L 265, 9.10.2009, lk 9.

IV LISA

PIIRKONDLIK KOOSTÖÖ

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 194 ja vastavalt sellele, mida on rõhutatud direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 6 ja määruse (EÜ) nr 715/2009 artiklis 12, väljendab piirkondlik koostöö solidaarsuse vaimu ja ka käesoleva määruse aluseks. Piirkondlikku koostööd on vaja eelkõige riskide hindamisel (artikkel 9), ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade koostamisel (artiklid 4, 5 ja 10), infrastruktuurinormi ja varustuskindluse normi kehtestamisel (artiklid 6 ja 8) ning selliste sätete kehtestamisel, mis käsitlevad liidu ja piirkondliku tasandi hädaolukorrale reageerimist (artikkel 11).

Käesolevas määruses toetub piirkondlik koostöö olemasolevale piirkondlikule koostööle, milles osalevad maagaasiettevõtjad, liikmesriigid ja liikmesriikide reguleerivad asutused ja mille eesmärk on muu hulgas edendada ka varustuskindlust ja integratsiooni energia siseturul; integratsiooni näiteks on kolm piirkondlikku gaasiturgu, mille aluseks on piirkondlik gaasialgatus, gaasiplatvorm, Läänemere energiaühenduste kava kõrgetasemeline töörihm ning varustuskindlust koordineeriv energiaühenduse grupp. Varustuskindluse erinõuded viivad siiski tõenäoliselt uute koostööraamistikeni ja olemasolevaid koostööalasid tuleb parima tõhususe tagamiseks kohandada.

Võttes arvesse turgude järjest suuremat seotust üksteisega ja sõltuvust üksteisest ning gaasi siseturu lõpuleviimist, võib näiteks ja muu hulgas järgmiste liikmesriikide vaheline koostöö, sh koostöö naaberliikmesriikide osade vahel, edendada nende enda ja kollektiivset gaasivarustuse kindlust:

- *Poola ja kolm Balti riiki (Eesti, Läti ja Leedu);*
- *Pürenee poolsaar (Hispaania ja Portugal) ja Prantsusmaa;*
- *Iirimaa ja Ühendkuningriik;*
- *Bulgaaria, Kreeka ja Rumeenia;*
- *Taani ja Rootsi;*
- *Sloveenia, Itaalia, Austria, Ungari ja Rumeenia;*
- *Poola ja Saksamaa;*
- *Prantsusmaa, Saksamaa, Belgia, Madalmaad ja Luksemburg;*
- *Saksamaa, Tšehhi Vabariik ja Slovakkia;*
- *muud.*

Kui see on asjakohane ja vajalik, laiendatakse nende liikmesriikide vahelist piirkondlikku koostööd, et tugevdada naaberliikmesriikidega tehtavat koostööd, eriti gaasisaarte puhul, eelkõige ühenduste arendamise eesmärgil. Liikmesriigid võivad kuuluda ka eri koostöörühmadesse.

Komisjoni avaldus pikaajaliste varustuskindluse meetmete, sealhulgas gaasi tarneallikate ja tarneteede mitmekesistamise ning energiatõhususe alase piirkondliku ja rahvusvahelise koostöö kohta

Komisjon rõhutab, et ELi gaasi tarneallikate ja tarneteede mitmekesistamine on oluline nii üksikute liikmesriikide kui ka kogu ELi gaasivarustuse kindluse parandamiseks.

Tunnistades pikaajalise varustuskindluse strateegia väljatöötamise vajadust, võtab komisjon 2010. aasta lõpuks vastu laiaulatusliku energiainfrastruktuuri paketi, millega hinnatakse gaasiinfrastruktuuride arendamise prioriteete järgnevatel aastakümnetel ja teises strateegilises energiaülevaates esitatud prioriteetidega seoses saavutatud edu. Energiainfrastruktuuri paketiiga määratletakse vahendid ja meetmed gaasiinfrastruktuuri investeeringute stimuleerimiseks, hõlmates eelkõige tarneteede mitmekesistamist, „gaasisaarte” integreerimist, veeldatud maagaasi hoidlaid ja ka ladustamisvõimsust.

Komisjon toetab ka kõigi tasandite sidusrühmade – liikmesriikide, sõltumatute reguleerivate asutuste, gaastööstuse ja tarbijate – tihedat koostööd piirkondlike algatuste vallas 2010. aastal avaldab komisjon teatise piirkondlike algatuste kohta, et anda suuniseid, kuidas kõige paremini saavutada edu ja olemasolevaid piirkondlikke koostööalgatusi edasi arendada. Tihe piirkondlik koostöö on täielikult toimiva energia siseturu saavutamiseks esmatähtis. Piirkondlikke algatusi käsitleva teatisega tehakse ettepanekuid ühiste eesmärkide ja parimate tavade kohta.

Lõpuks tunnustab komisjon energiatõhususe olulist rolli pikaajalise energiavarustuse kindluse tagamisel. Komisjon jätkab tiheda koostöö arendamist kolmandate riikidega, et energiasäästustrateegiade alase teabevahetuse, energiatõhusate tehnoloogiate alaste teadusuuringute ja parimate tavade vahetuse abil edendada energiatõhusust nii rahvusvahelise energiatõhususalase koostööpartnerluse kui ka kahepoolsete kokkulepete kaudu.

Komisjoni avaldus konkurentsi kohta seoses põhjendusega 45

Komisjon leiab, et põhjenduses 45 osutatud viide konkurentsimoonutustele hõlmab kõiki konkurentsi piiramise vorme, sealhulgas eelkõige lepingute piiravaid klausleid, näiteks sihtkohaklausleid.

Komisjon kinnitab samuti, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 101 kohaldavad põhjenduses 45 osutatud tingimuste suhtes vajaduse korral kas komisjon või üks või mitu liikmesriikide pädevat konkurentsiasutust kooskõlas nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta¹.

---

¹ ELT L 1, 4.1.2003, lk 1.